Rudyard Kipling
Lille Willie Winkie
og andre fortællinger

Bibliotek 1800

Rudyard Kipling

Lille Willie Winkie og andre fortællinger

eBibliotek 1800

2023

Ophavsret og brugsbetingelser

Denne ebogsudgave af Rudyard Kipling: *Lille Willie Winkie og andre fortællinger* er baseret på originaler, som – på udgivelsestidspunktet – er public domain i lande hvor ophavsret er baseret på ophavsmandens død+80 år, samt i USA.

Nærværende ortografisk opdaterede og redigerede udgave af teksten kan frit downloades og videreformidles under Creative Commons-licensen BY-NC-SA – Kreditering-IkkeKommerciel-DelPåSammeVilkår 4.0 International.

Opholder du dig i et land uden for EU, bør du dog tjekke de lokale ophavsretsbestemmelser, før du videredistribuerer værket.

Generelt forbehold: *Vær opmærksom på, at denne ebog er baseret på en tekst, som stammer fra en længst svunden tid. Normer og udtryksmåder mm. var anderledes dengang, og der kan derfor forekomme indhold, som på nogle virker stødende. Bogen skal, ligesom alle andre kunstneriske værker fra andre tider, ses i sin kulturelle og tidsmæssige kontekst, og udgiveren kan og vil ikke påtage sig noget ansvar for forfatterens verdensbillede og udtryksmåder.*

Copyright and conditions of use

This ebook edition of Rudyard Kipling: *Lille Willie Winkie og andre fortællinger* is based upon sources in the public domain in countries where copyright is based upon Life+80 years, and in the USA (at the time of publication).

This orthographically updated and revised edition is free to download and reuse under Creative Commons BY-NC-SA Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International.

If you are outside the EU, you are advised to check the local copyright laws before copying and/or redistributing this ebook.

Disclaimer: *Please note that this book is based on an original text dating from another era. Norms and language were different then, and some readers might find offensive content. We believe that any work of art from previous times should be viewed in its cultural and temporal context and not in the light of latter-day prejudices, and we can and will not accept any responsibility for the author's views or language.*

Lille Willie Winkie

Hans fulde navn var Percival William Williams, men han fandt det andet navn i en børnebog, og så var det forbi med de navne, han havde fået i dåben. Hans moders pige kaldte ham Willie-barnet, men da han aldrig tog den fjerneste notits af noget som helst, som pigen sagde, hjalp hendes visdom ikke stort.

Hans fader var oberst for det 195. regiment, og så snart lille Willie Winkie var stor nok til at forstå, hvad militær disciplin betød, anvendte oberst Williams den på ham. Der var ingen anden måde at styre barnet på. Når han havde været artig en uge, fik han ekstralønning for god opførsel, og når han var uartig, blev hans distinktion for god opførsel taget fra ham. I reglen var han uartig, for Indien frembyder mange lejligheder til at gøre gale streger for små fyre på seks år.

Børn holder ikke af, at fremmede er familiære overfor dem, og lille Willie Winkie var meget nøjeregnende i så henseende. Men havde han en gang indladt sig i bekendtskab med nogen, behagede han allernådigst at tø op. Brandis, løjtnant i det 195., indlod han sig straks med ved første øjekast. Brandis var indbudt til the hos oberstens, og lille Willie Winkie kom ind i stuen, stor på det i bevidstheden om at bære distinktionen vor god opførsel, som han havde vundet ved at lade være med at jage efter hønsene i gården. Han betragtede Brandis gravitetisk i godt og vel ti minutter og udtalte derefter sin mening.

"Jeg kan lide dig," sagde han langsomt, idet han gled ned fra sin stol og kom over til Brandis. "Jeg kan lide dig. Jeg vil kalde

dig Hanekam, på grund af dit hår. Jeg *må* vel nok kalde dig Hanekam? Det er på grund af håret, forstår du."

Dette var en af lille Willie Winkies mest generende ejendommeligheder. Han plejede at se på en fremmed i nogen tid og derefter uden varsel eller forklaring give ham et navn. Og navnet blev hængende. Ingen disciplinære straffe kunne vænne lille Willie Winkie af med denne vane. Han mistede en gang sin distinktion for god opførsel, fordi han havde døbt kommissærens frue "Klumpen"; men intet af, hvad obersten kunne gøre, fik byen til at glemme øgenavnet, og fru Collen var og blev "Klumpen", ligeså længe hun blev der på stedet. Således blev Brandis altså døbt "Hanekam" og steg som følge deraf i regimentets agtelse.

Når lille Willie Winkie interesserede sig for en eller anden, blev den lyksalige misundt i lige høj grad af officererne og de menige. Og i deres misundelse lå ikke gnist af egennytte. "Oberstens søn" blev forgudet udelukkende for sine egne fortjenesters skyld. Og dog var lille Willie Winkie ikke yndig. Hans ansigt var altid fregnet, ligesom hans ben altid var skrabede, og til trods for hans moders næsten tårefulde indvendinger havde han absolut villet have sine lange gule lokker maskinklippede efter militær facon. "Jeg vil have mit hår ligesom sergent Tummils," sagde lille Willie Winkie, og da hans fader støttede ham heri, blev offeret fuldbyrdet.

Tre uger efter, at han havde skænket løjtnant Brandis – hvem vi for fremtiden for kortheds skyld vil kalde "Hanekam" – sin ungdommelige kærlighed, faldt det i lille Willie Winkies lod at skue sælsomme ting, som gik langt over hans forstand.

Hanekam gengældte hans hengivenhed med renter. Hanekam havde i fem henrivende minutter ladet ham bære sin egen store sabel – den var netop ligeså stor som lille Willie Winkie selv. Hanekam havde lovet ham en rottehundehvalp, og Hanekam havde tilladt ham at overvære den vidunderlige operation, barbering. Ja, hvad mere var – Hanekam havde sagt, at han selv, lille Willie Winkie, i tidens løb ville opnå at blive ejer af en æske med blanke knive, en sølvsæbedåse og en "spruttekost" med sølvhåndtag, som lille Willie Winkie kaldte den. Det var en afgjort sag, at med undtagelse af hans fader, der efter behag kunne give eller tage distinktioner for god opførsel, var der ingen halvt så klog, stærk og tapper som Hanekam med medaljerne fra de afghanske og ægyptiske krige på sit bryst. Hvor kunne Hanekam da gøre sig skyldig i den umandige svaghed at kysse – og vel at mærke kysse meget ivrigt – en "stor tøs", nemlig frøken Allardyce? På en formiddagsridetur havde lille Willie Winkie set Hanekam gøre dette, og som den gentleman, han var, havde han øjeblikkelig gjort omkring og galopperet tilbage til sin rideknægt, for at rideknægten ikke også skulle se det.

Under almindelige omstændigheder ville han have talt til sin fader om, men han havde instinktmæssig en følelse af, at dette var en sag, som Hanekam først burde spørges til råds i.

"Hanekam," råbte lille Willie Winkie, idet han standsede sin hest udenfor løjtnantens bolig en morgen tidligt, "jeg vil tale med dig, Hanekam!"

"Kom indenfor, unge mand," svarede Hanekam, som sad ved en tidlig frokost midt iblandt sine hunde. "Hvilke ulykker har du nu lavet?"

Lille Willie Winkie havde ikke gjort noget vitterligt galt i tre dage og stod derfor på dydens tinde.

"Jeg har ikke gjort noget galt," sagde han og strakte sig i en lænestol med en udstuderet efterligning af oberstens træthed efter en varm mønstring. Han stak sin fregnede næse i en tekop, og med runde øjne stirrende ud over randen spurgte han: "Hør, Hanekam, er det passende at kysse store tøse?"

"Død og plage! Du begynder tidligt. Hvem er det, du vil kysse?"

"Ingen. Moder kysser mig altid, når jeg ikke siger, at hun skal lade være. Men når det ikke er passende, hvor kunne det så falde dig ind at kysse major Allardyces store tøs i går morges ude ved kanalen?"

Hanekam rynkede panden. Det var lykkedes ham og frøken Allardyce ved udfoldelsen af stor snedighed at holde deres forlovelse hemmelig i fjorten dage. Der var tvingende og bydende grunde for, at major Allardyce skulle være uvidende om tingenes tilstand i det mindste en måneds tid endnu, og nu havde denne lille Spolerius opdaget alt for meget.

"Jeg så dig," sagde lille Willie Winkie roligt. "Men min *sais* så dig ikke. Jeg sagde: *Hut jao!*"

"Nå, så megen fornuft havde du dog, din lille lømmel," sukkede stakkels Hanekam, der halvvejs morede sig og halvvejs var gal i hovedet. "Og hvor mange mennesker har du så fortalt det til?"

"Bare mig selv. Du sladrede ikke, den gang jeg prøvede på at ride den røde, da min pony var halt, og jeg tænkte, du helst ville have, jeg skulle lade være at tale om det."

"Winkie," sagde Hanekam begejstret og trykkede den lille hånd, "du er den flinkeste af alle flinke fyre. Hør nu, du forstår ikke alt dette her. En gang med det første – for pokker, hvordan skal jeg gøre dig det begribeligt? – skal jeg giftes med frøken Allardyce, og så bliver hun fru Hanekam, som du siger. Hvis din unge sjæl føler sig så forarget ved tanken om at kysse store tøse, så gå hen og fortæl det til din fader."

"Hvad vil der så ske?" spurgte lille Willie Winkie, som fuldt og fast troede på, at hans fader var almægtig.

"Så får jeg ubehageligheder," svarede Hanekam og spillede denne trumf ud med et bønfaldende blik til ham, der sad med esset på hånden.

"Så gør jeg det ikke," sagde lille Willie Winkie kort. "Men fader siger, at det er umandigt altid at kysse, og jeg havde ikke troet, at du ville gøre det, Hanekam."

"Jeg kysser heller ikke altid, gamle ven. Kun en gang imellem, og når du bliver større, gør du det såmænd også. Din fader har ment, at det ikke er godt for små drenge."

"Nåh!" sagde lille Willie Winkie, som nu var fuldstændig med. "Det er ligesom spruttekosten?"

"Akkurat," svarede Hanekam alvorligt.

"Men jeg tror ikke, jeg nogensinde får lyst til at kysse store tøse eller nogen som helst undtagen moder. Og det er jeg nødt til, forstår du."

Der blev en lang pause, som lille Willie Winkie endelig brød.

"Holder du meget af den store tøs, Hanekam?"

"Uhyre!" svarede Hanekam.

"Mere end af Bell eller hvalpen – eller mig?"

"Det er på en anden måde," sagde Hanekam. "Forstår du, en gang med det første vil frøken Allardyce komme til at tilhøre mig, men du vil vokse op og blive regimentets kommandør – og så videre. Det er noget ganske andet, indser du nok."

"Ja, ja da," sagde lille Willie Winkie og rejste sig. "Når du holder meget af den store tøs, så skal jeg ikke fortælle det til nogen. Nu må jeg gå."

Hanekam rejste sig og fulgte sin lille gæst til dørs, idet han tilføjede: "Du er den flinkeste lille fyr, Winkie. Nu skal jeg fortælle dig noget. Om en måned fra i dag af kan du fortælle det, om du vil – fortælle det, til hvem du vil."

Sådan afhang hemmeligholdelsen af forlovelsen mellem løjtnant Brandis og frøken Allardyce af et lille barns ord. Men Hanekam, som kendte lille Willie Winkies begreber om sanddruhed, var rolig, for han følte, at han ikke ville bryde sit løfte. Lille Willie Winkie røbede en særlig og usædvanlig interesse før frøken Allardyce og plejede at vandre langsomt rundt om den forlegne unge dame og betragte hende alvorligt med et fast blik. Han søgte at opdage, hvorfor det var faldet Hanekam ind at kysse hende. Hun var ikke nær så sød som hans egen moder. På den anden side, hun var Hanekams ejendom, eller ville i tidens løb komme til at tilhøre ham. Derfor sømmede det sig for ham at behandle hende med ligeså megen ærbødighed som Hanekams store sabel eller blanke pistol.

Tanken om, at han delte en stor hemmelighed med Hanekam, gjorde lille Willie Winkie usædvanligt dydig i tre uger. Så brød den gamle Adam frem igen, og han lavede, hvad han kaldte et "lejrbål" i den nederste ende af haven. Hvor kunne han have forudset, at de omkringflyvende gnister ville stikke ild

på oberstens lille høstak og ødelægge en uges hø til hestene? Brat og hurtig blev straffen – berøvelse af distinktionen for god opførsel og, hvad der var det sørgeligste af det hele, to dages kasernearrest – indespærring i huset og verandaen – sammen med hans faders højeste unåde.

Han modtog sin dom som den mand, han stræbte at være, rettede sig med dirrende underlæbe, gjorde honnør, og løb, så snart han var kommet ud af stuen, op på sit barnekammer – som han kaldte "mit kvarter" – for at græde bitterligt. Hanekam kom om eftermiddagen og prøvede på at trøste forbryderen.

"Jeg er arrestant," sagde lille Willie Winkie sørgmodigt, "og jeg burde slet ikke tale med dig."

Ganske tidligt næste morgen krøb han op på husets tag – det var ikke forbudt – og fik øje på frøken Allardyce, der stod i begreb med at begive sig ud på en ridetur.

"Hvor skal du hen?" råbte lille Willie Winkie.

"Over på den anden side af floden," svarede hun og travede videre.

Nu må man vide, at den garnisonsby, hvor det 195. lå, mod nord var begrænset af en flod, som var tør om vinteren. Fra hans tidligste år havde det været forbudt lille Willie Winkie at gå over floden, og han havde lagt mærke til, at selv Hanekam – den næsten almægtige Hanekam – aldrig havde sat sine ben på den anden bred. Lille Willie Winkie havde en gang hørt historien om prinsessen og nisserne oplæst fra en stor blå bog – en ganske underlig historie om et land, hvor nisserne altid førte krig med menneskenes børn, indtil de blev besejrede af en, der hed Curdie. Lige siden den tid var det forekommet ham, at de nøgne, sorte og violette bjerge på den anden side af floden var

beboet af nisser, og i virkeligheden sagde alle folk, at der levede de slemme mennesker. Selv i hans eget hjem var den nederste halvdel af vinduerne dækket med grønt papir på grund af de slemme mennesker, for hvis de fik lov til at se tydeligt derind, kunne de finde på at skyde ind i fredelige dagligstuer og hyggelige sovekamre. Vist var det, at på den anden side af floden, som var hele verdens ende, boede de slemme mennesker. Og nu var major Allardyces store tøs, Hanekams ejendom, i færd med at vove sig ind på deres område! Hvad ville Hanekam sige, hvis der tilstødte hende noget? Hvis nisserne bortførte hende, ligesom de bortførte Curdies prinsesse? Hun måtte for enhver pris bringes tilbage.

Huset var stille. Lille Willie Winkie tænkte et øjeblik på sin faders såre frygtelige vrede, og så – brød han sin arrest! Det var en aldeles ubeskrivelig forbrydelse. Solen stod lavt og kastede hans skygge, meget stor og meget sort, på de pæne havegange, da han gik ned til stalden og forlangte sin pony. I daggryets stilhed havde han en fornemmelse af, at hele den vide verden havde fået befaling til at stå stille og se på lille Willie Winkie, der gjorde sig skyldig i mytteri. Den søvnige rideknægt hjalp ham op på hesten, og siden den store synd gjorde alle andre til ubetydeligheder, sagde lille Willie Winkie, at han ville ride over til Hanekam sahib, og red af sted i skridtgang på blomsterrabatternes bløde muldjord.

De ødelæggende spor af ponyens hove var den sidste misgerning, som afskar ham fra al menneskehedens medfølelse. Han drejede ud på landevejen, bøjede sig forover og red, så hurtigt ponyen kunne flytte benene, i retning ad floden til.

Men selv den raskeste lille pony kan ikke udrette stort imod en australsk ridehests langstrakte galop. Frøken Allardyce var langt i forvejen, var kommet forbi kornmarkerne, forbi politivagten, hvor alle de vagthavende sov, og hendes hests hove splittede flodsengens småsten ad, da lille Willie Winkie lod garnisonsbyen og Engelsk Indien bag sig. Foroverbøjet og stadig piskende på hesten fo'r lille Willie Winkie ind på afghansk territorium, og kunne netop øjne frøken Allardyce som en sort plet, der flagrede henover den stenede slette. Grunden til hendes udflugt var simpel nok. Hanekam havde den foregående aften, i en tone af alt for hurtigt påtaget myndighed, sagt til hende, at hun ikke måtte ride nede ved floden. Og nu var hun redet ud for at vise, at hun selv havde en vilje, og give Hanekam en lektion.

Næsten helt ovre ved foden af de ugæstmilde bjerge så lille Willie Winkie australieren snuble og falde tungt. Frøken Allardyce kæmpede sig fri, men hendes ankel var blevet alvorlig forvredet, og hun kunne ikke støtte på benet. Da hun nu fuldt ud havde vist, at hun havde en vilje, satte hun sig til at græde, og blev kort efter overrasket ved tilsynekomsten af en bleg, khakiklædt dreng med store øjne, på en næsten skamreden pony.

"Er du kommet slemt, rigtig slemt til skade?" råbte lille Willie Winkie, så snart han var indenfor hørevidde. "Du burde ikke være her."

"Jeg ved ikke," svarede frøken Allardyce forknyt, idet hun lod, som om hun overhørte bebrejdelsen. "Men Gud fader bevares, barn, hvad bestiller du her?"

"Du sagde, at du ville over på den anden side af floden," pustede lille Willie Winkie, idet han sprang af sin pony. "Og ingen – ikke en gang Hanekam – har lov til at gå over floden, og jeg skyndte mig sådan efter dig, men du ville ikke standse, og nu er du kommet til fortræd, og Hanekam bliver vred på mig, og – jeg har brudt min arrest! Jeg har brudt min arrest!"

Den tilkommende oberst for det 195. satte sig ned og hulkede. Den unge pige blev rørt til trods for smerten i sin ankel.

"Har du redet hele vejen fra byen, lille ven? Hvorfor dog?"

"Du tilhørte Hanekam. Det fortalte Hanekam mig!" jamrede lille Willie Winkie trøstesløst. "Jeg så ham kysse dig, og han sagde, at han holdt mere af dig end af Bell eller hvalpen eller mig. Derfor red jeg efter dig. Du må rejse dig op og gå hjem. Du burde ikke være her. Dette er et slemt sted, og jeg har brudt min arrest."

"Jeg kan ikke røre mig, Winkie," sagde frøken Allardyce med et dybt suk. "Jeg er kommet til skade med min fod. Hvad skal jeg gøre?"

Hun viste en tilbøjelighed til at græde igen, der stivede lille Willie Winkie af, opdraget som han var til at tro, at tårer var toppunktet af umandighed. Alligevel, når man er så stor en synder som lille Willie Winkie, kan selv en mand have lov til at give efter for sine følelser.

"Winkie," sagde frøken Allardyce, "når du har hvilet dig lidt, så rid tilbage og sig til dem, at de skal sende et eller andet ud, som jeg kan blive båret tilbage i. Det gør så forfærdelig ondt."

Barnet sad stille en lille tid, og frøken Allardyce lukkede øjnene. Hun var nær ved at besvime af smerte. Hun vaktes til

opmærksomhed ved, at lille Willie Winkie bandt tøjlerne op på sin ponys hals og slap den løs med et arrigt smæk af sin pisk, som fik den til at vrinske. Det lille dyr satte kursen efter byen.

"Men Winkie, hvad er det, du gør?"

"Hys!" sagde lille Willie Winkie. "Der kommer en mand – en af de slemme mænd. Jeg må blive hos dig. Fader siger, at en mand skal *altid* tage sig af en tøs. Nu løber Jack hjem, og så kommer de og leder efter os. Det er derfor, at jeg slap ham løs."

Ikke én mand, men to-tre stykker var kommet til syne bag bjergenes klippeblokke, og lille Willie Winkies mod sank, for det var netop på denne måde, at nisserne plejede at komme luskende og plage Curdie. Sådan havde de leget i Curdies have – han havde set billedet – og sådan havde de skræmt prinsessens barnepige. Han hørte dem snakke sammen indbyrdes og genkendte med glæde den pushtu-dialekt, han havde lært af en af sin faders rideknægte, der nylig var blevet afskediget. Folk, som talte det tungemål, kunne ikke være de slemme mennesker. De var, når alt kom til alt, kun indfødte.

De nærmede sig rullestenene, som frøken Allardyces hest var snublet over.

Da rejste lille Willie Winkie, barn af herskerracen, seks år og tre fjerdingår gammel, sig op fra klippeblokken og sagde kort og eftertrykkeligt: "*Jao!*" Ponyen var nu kommet over flodlejet.

Mændene lo, og latter fra de indfødtes side var det eneste, som lille Willie Winkie ikke kunne tåle. Han spurgte dem, hvad de ville, og hvorfor de ikke gik deres vej. Andre mænd med meget ondskabsfulde ansigter og bøsser med kroget skæfte kom listende ud fra bjergenes skygger, indtil lille Willie Winkie

snart stod ansigt til ansigt med en tilhørerkreds på en snes mænd. Frøken Allardyce hvinede.

"Hvem er du?" sagde en af mændene.

"Jeg er oberst sahibens søn, og min befaling er, at I straks går jeres vej. I sorte mænd forskrækker frøken sahiben. En af jer skal løbe til byen og bringe besked om, at frøken sahiben er kommet til skade, og at oberstens søn er hos hende."

"Frivilligt gå i fælden?" lød det leende svar. "Hør bare, hvad denne dreng siger!"

"Sig, at jeg har sendt jer – jeg, oberstens søn. Så vil de give jer penge."

"Hvad nytter denne snak til? Grib barnet og pigen, så kan vi i det mindste forlange løsepenge. Vore er landsbyerne oppe på højderne," sagde en stemme i baggrunden.

Det *var* virkelig de slemme mennesker – værre end nisser – og lille Willie Winkie havde hele sin opdragelse behov for at lade være at briste i gråd.

Men han følte, at at græde i påsyn af en indfødt, alene med undtagelse af hans moders pige, ville være en skændsel større end noget mytteri. Desuden, som tilkommende oberst for det 195. havde han dette bistre regiment i ryggen.

"Vil I føre os bort?" sagde lille Willie Winkie, meget bleg og ilde til mode.

"Ja, min lille *sahib Bahadur*," svarede den højeste af mændene, "og æde dig bagefter."

"Det er børnesnak," sagde lille Willie Winkie. "Mænd æder ikke mænd."

Et latterhyl afbrød ham, men han fortsatte med fasthed: "Og hvis I fører os bort, så siger jeg jer, at hele mit regiment

kommer i morgen og slår er allesammen ihjel uden at skåne en eneste. Hvem vil bringe mit budskab til oberst sahiben?"

At holde tale i et hvilket som helst indfødt sprog – og lille Willie Winkie havde et fortroligt bekendtskab med tre – var let for drengen, som endnu knap nok kunne tale rent engelsk.

Nok en mand blandede sig i rådslagningen og sagde: "Å, I tåber! Hvad dette barn siger, er sandt. Han er disse hvide troppers hjertes hjerte. Lad dem for fredens skyld gå begge to, for hvis han bliver taget til fange, vil regimentet bryde løs og ødelægge dalen. *Vore* landsbyer ligger i dalen, og vi kan ikke undslippe. Det regiment er djævle. De knækkede brystbenet på Khoda Yar med spark, da han prøvede på at stjæle rifler, og hvis vi rører dette barn, vil de brænde og røve og plyndre en hel måned, indtil der intet bliver tilbage. Bedre er det at sende en mand tilbage med beskeden og få en belønning. Jeg siger jer, at dette barn er deres gud, og at de ikke vil skåne nogen af os, og heller ikke vore kvinder, hvis vi gør ham fortræd."

Det var Din Mahommed, oberstens afskedigede rideknægt, som fremsatte denne afvigende mening, og en hidsig og varm diskussion fulgte på. Lille Willie Winkie stod ved siden af frøken Allardyce og afventede udfaldet. Hans regiment, hans eget regiment ville sikkert ikke svige ham, hvis de kendte hans nød.

Ponyen med den tomme sadel bragte det 195. nyheden, skønt i oberstens hus havde der været forfærdelse en time før. Det lille dyr kom løbende over paradepladsen foran hovedkasernen, hvor folkene netop var ved at slå sig til ro for at spille femkort indtil eftermiddagen. Devlin, E-kompagniets fanesergent,

kastede et blik på den tomme sadel og styrtede gennem kasernestuerne, hvor han på vejen gav hver enkelt stuekorporal et spark. "Op med jer, I tampe! Der er noget i vejen med oberstens søn," råbte han.

"Han kunne ikke falde af! Han kunne Gud hjælpe mig ikke falde af," flæbede en trommeslagerdreng. "Led efter ham på den anden side af floden. Han er derovre, hvis han er nogetsteds, og måske de pathanere har fået fingre i ham. For Gud i Himlens skyld, led ikke efter ham i kløfterne! Lad os komme over floden."

"Der er noget i, hvad Mott siger," sagde Devlin. "E-kompagni, ilmarch ned til floden – rap jer!"

Altså styrtede E-kompagniet, for størstedelen i skjorteærmer, af sted, som om det gjaldt livet, og bagefter travede den svedende sergent og opmuntrede dem til at kile endnu raskere på. Hele garnisonsbyen blev levende af folkene af det 195., som ledte efter lille Willie Winkie, og til sidst indhentede obersten E-kompagniet, alt for udmattet til at bande og asende mellem flodlejets småsten.

Oppe på bjerget, ved hvis fod lille Willie Winkies slemme mennesker drøftede, hvor vidt det ville være klogt at bortføre barnet og pigen, affyrede en udkigspost to skud.

"Hvad sagde jeg?" råbte Din Mahommed. "Der kommer advarslen! Den hele *pulton* er allerede rykket ud og kommer løbende over sletten! Skynd jer af sted! Lad os ikke blive set sammen med drengen."

Mændene tøvede et øjeblik, men da nok et skud blev affyret, trak de sig tilbage ind mellem bjergene ligeså tavse, som de var kommet til syne.

"Nu kommer regimentet," sagde lille Willie Winkie tillidsfuldt til frøken Allardyce, "og så er det hele i orden. Nu må du ikke græde!"

Han trængte selv til det samme råd, for ti minutter efter, da hans fader kom til, lå han og græd bitterligt med hovedet i frøken Allardyces skød.

Og folkene af det 195. bar ham hjem under råb og jubel, og Hanekam, der havde redet en hest, til den skummede, mødte ham og kyssede ham åbenlyst i folkenes påsyn, til hans uhyre forargelse.

Men der var balsam for hans krænkede værdighed. Hans fader forsikrede ham, at der ikke blot ville blive set gennem fingre med, at han havde brudt arresten, men at distinktionen for god opførsel skulle gengives ham ligeså hurtigt, som hans moder kunne sy den på hans bluseærme. Frøken Allardyce havde fortalt obersten en historie, som gjorde ham stolt af sin søn.

"Hun tilhørte dig, Hanekam," sagde lille Willie Winkie og pegede på frøken Allardyce med en snavset pegefinger. "Jeg vidste, at hun ikke burde ride over på den anden side af floden, og jeg vidste, at regimentet ville komme til mig, når jeg sendte Jack hjem."

"Du er en helt, Winkie," sagde Hanekam, "en ægte helt!"

"Det ved jeg ikke hvad er," svarede lille Willie Winkie. "Men du må ikke mere kalde mig Winkie. Jeg hedder Percival William Williams."

Og sådan gik lille Willie Winkie ind i sin manddom.

Bæ, bæ, sorte får

Bæ, bæ, sorte får,
har du noget uld?
Ja jeg har, ja jeg har,
en hel pose fuld.
En til fa'er og en til mo'er,
men ingen til min lille bro'er.

– Børnerim

Første pose

De var i færd med at bringe Punch til sengs – Ayahen og Hamalen og Meeta, den store surtitjener med den røde, guldbræmmede turban. Judy var allerede puttet indenfor sit moskitoforhæng og var næsten faldet i søvn. Punch havde fået lov til at blive oppe middagen over. Mange forrettigheder var blevet tilstået Punch i den sidste halve snes dage, og større venlighed fra menneskene i hans verden havde ledsaget hans handlinger og bedrifter, der for største delen var støjende. Nu sad han på kanten af sin seng og dinglede trodsigt med sine bare ben.

"Vil Punchbarnet i visselullen?" foreslog Ayahen.

"Nej," svarede Punch. "Punchbarnet vil have historien om dronningen, der blev til en tiger. Meeta skal fortælle den, og Hamalen skal gemme sig bag døren og knurre som en tiger på det rigtige sted."

"Jamen så vågner Judybarnet," sagde Ayahen.

"Judybarnet er vågen," peb en spæd stemme bag moskitoforhænget. "Der var en gang en dronning, som boede i Delhi. Videre, Meeta." Og hun faldt igen i tryg søvn, mens Meeta begyndte på historien.

Aldrig havde Punch mødt så ringe modstand, når han ville have den historie fortalt. Han spekulerede længe over det. Hamalen knurrede som en tiger i tyve forskellige tonearter.

"Stop!" sagde Punch myndigt. "Hvorfor kommer fa'er ikke ind og siger, at jeg skal have smæk?"

"Punchbarnet skal bort herfra," sagde Ayahen. "Om en uge er der ikke mere noget Punchbarn til at trække mig i håret." Hun sukkede sagte, for husets dreng var hendes hjerte inderligt kær.

"Op til Ghatesbjergene i et tog?" spurgte Punch, som nu stod op i sengen. "Helt op til Nassick, hvor dronningetigeren bor?"

"Ikke til Nassick i år, lille sahib," svarede Meeta og løftede ham op på sin skulder. "Ned til havet, hvor kokosnødderne gror, og over havet på et stort skib. Vil du tage Meeta med dig til England?"

"I skal allesammen med," sagde Punch fra sit høje sæde på Meetas kraftige arme. "Meeta og Ayahen og Hamalen og Bhini nede i haven og slangemanden, der siger 'salaam, kaptajn sahib'."

Der var ingen spotskhed i Meetas stemme, da han svarede: "Stor er sahibens nåde," og lagde den lille fyr ned i sengen, mens Ayahen satte sig hen i måneskinnet ved døren og vissede ham i søvn med en uendelig lang sang af den slags, der synges i den romersk-katolske kirke i Parel. Punch rullede sig sammen til en klump og sov.

Næste morgen råbte Judy, at der var en rotte i barnekammeret, og sådan gik det til, at han glemte at fortælle hende den mærk værdige nyhed. Men det gjorde ikke stort til sagen, for Judy var kun tre år gammel og ville ikke have forstået den. Men Punch var fem, og han vidste, at en rejse til England ville være meget dejligere end en tur til Nassick.

Fa'er og mo'er solgte landaueren og klaveret og indskrænkede antallet af tallerkener til brug ved de daglige måltider og førte lange rådslagninger over en pakke breve, der bar poststemplet Rocklington.

"Det værste ved det er, at man ikke kan være sikker på noget," sagde fa'er og trak i sit overskæg. "Brevene er i og for sig fortræffelige, og betingelserne er moderate nok."

"Det værste ved det er, at børnene vil komme til at vokse op borte fra mig," tænkte mo'er, men hun sagde det ikke højt.

"Vort tilfælde er kun et af hundreder," sagde fa'er bittert. "Du skal tage hjem igen til England om fem år, min ven."

"Til den tid er Punch ti år – og Judy otte. Å, hvor lang, hvor lang, hvor lang den tid vil være! Og vi er nødt til at lade dem blive blandt fremmede."

"Punch er en gemytlig lille fyr. Han vil sikkert skabe sig venner, hvor han kommer hen."

"Og hvem kunne lade være at elske min Ju?"

De stod ved sengene i barnekammeret sent om aftenen, og jeg tror, at mo'er græd sagte. Efter at fa'er var gået sin vej, knælede hun ned ved siden af Judys seng. Ayahen så det og opsendte en bøn om, at memsahiben aldrig måtte opleve, at

hendes børns kærlighed blev taget fra hende og skænket til en fremmed.

Mo'ers egen bøn var en smule ulogisk. Den lød i kort begreb således: "Lad fremmede elske mine børn og være ligeså gode imod dem, som jeg selv ville være, men lad mig bevare deres kærlighed og deres tillid altid og for bestandig. Amen." Punch kløede sig i søvne, og Judy klynkede lidt.

Næste dag rejste de alle ned til havet, og der blev en scene på Apollo-skibsbroen, da Punch opdagede, at Meeta ikke kunne komme med, og Judy fik at vide, at Ayahen måtte blive tilbage. Men Punch blev optaget af tusind ting i retning af tovværk, blokke og damprør på den store Peninsular-and-Oriental-damper, længe før Meetas og Ayahens tårer var aftørrede.

"Kom tilbage, Punchbarn," sagde Ayahen.

"Kom tilbage," sagde Meeta, "og bliv en *burra sahib* – en stor mand."

"Ja," sagde Punch, som var løftet op på sin faders arme for at vinke farvel. "Ja, jeg vil komme tilbage, og jeg vil blive en *burra sahib bahadur* – en meget stor mand!"

Da den første dag var omme, forlangte Punch at blive sat af i England, som han var sikker på måtte være tæt ved. Næste dag var der en frisk brise, og Punch var meget dårlig. "Når jeg tager tilbage til Bombay," sagde Punch, da han kom sig igen, "tager jeg ad landevejen – i en vogn. Dette her er et rigtig ækelt skib."

Den svenske bådsmand trøstede ham, og efterhånden som rejsen skred frem, ændrede han sine anskuelser. Der var så meget at se på og at fingerere ved og gøre spørgsmål om, at Punch næsten glemte Ayahen og Meeta og Hamalen og kun

med besvær mindedes nogle få ord af hindustanisproget, der en gang havde været hans andet modersmål.

Men Judy var meget værre. Dagen før damperen nåede Southampton, spurgte mo'er hende, om hun ikke gerne ville se Ayahen igen. Judys blå øjne vendte sig mod den strækning hav, der havde opslugt hele hendes smule fortid, og hun svarede: "Ayahen! Hvad for en Ayah?"

Mo'er græd over hende, og Punch undrede sig. Ved den lejlighed var det, at han for første gang hørte mo'ers indtrængende bøn til ham om aldrig at lade Judy glemme mo'er. I betragtning af, at Judy var så lille, latterligt lille, og at mo'er hver aften i de sidste fire uger var kommet ned i kahytten for at synge hende og Punch i søvn med et sælsomt kvad, som hun kaldte "Min dreng, mit alt", kunne Punch ikke forstå, hvad mo'er mente. Men han stræbte at gøre sin pligt, for i samme øjeblik mo'er havde forladt kahytten, sagde han til Judy: "Ju, kan du huske mo'er?"

"Turligvis," svarede Judy.

"Så husk mo'er altid, ellers får du ikke de papirfugle, som den rødhårede kaptajn sahib klippede til mig."

Altså lovede Judy altid at "huske mo'er."

Mangen og mangen en gang gav mo'er Punch dette pålæg, og fa'er plejede at sige det samme med en vedholdenhed, der gjorde drengen helt højtidelig til mode.

"Du må skynde dig at lære at skrive, Punch," sagde fa'er, "så kan du skrive breve til os til Bombay."

"Jeg vil hellere gå ind i din stue," sagde Punch, og fa'er fik noget i halsen.

Fa'er og mo'er fik hvert øjeblik noget i halsen i de dage. Hvis Punch skændte på Judy, fordi hun ikke "huskede", fik de noget i halsen. Hvis Punch lå og dasede på sofaen i pensionatet i Southampton og udmalede sin fremtid i purpur og guld, fik de noget i halsen, og det samme gjorde de, når Judy rakte munden frem til et kys.

I mange dage var de alle fire omstrejfere på Jordens overflade – Punch havde ingen at give ordre til, Judy var for lille til noget som helst, og fa'er og mo'er var alvorlige og adspredte og fik stadig noget i halsen.

"Hvor," spurgte Punch, led og ked af et ækelt køretøj på fire hjul med et bjerg af bagage ovenpå, "hvor er dog vores landauer henne? Denne her vogn snakker så højt, at jeg ikke kan snakke. Hvor er vores egen landauer? Den dag jeg var henne ved musikken på torvet, før vi rejste bort, spurgte jeg Inverarity sahib, hvorfor han sad i den, og han sagde, at den var hans egen. Og jeg sagde: 'Jeg vil *forære* dig den' – for jeg kan godt lide Inverarity sahib – og jeg sagde: 'Kan du stikke benene gennem dinglestropperne ved vinduerne?' Og Inverarity sahib sagde nej og lo. *Jeg* kan stikke benene gennem dinglestropperne. Jeg kan stikke benene gennem dinglestropperne *her*. Se en gang! Å, nu græder mo'er igen! Jeg vidste ikke af, at jeg ikke måtte gøre det."

Punch trak benene ud af vognens stropper. Døren gik op, og han rutsjede ned på jorden sammen med en syndflod af pakker, udenfor døren til et strengt udseende lille hus, hvis indgangslåge bar indskriften "Downe Villa". Punch kom på benene og betragtede huset med mishag. Det lå ved en sandet landevej, og en kold blæst kildrede hans knæbuksede ben.

"Lad os gå vores vej," sagde Punch. "Det er ikke noget pænt sted."

Men mo'er og fa'er og Judy var stået af vognen, og bagagen blev netop båret ind i huset. På dørtrinnet stod en sortklædt kvinde, og hun smilede bredt, med tørre, sprukne læber. Bagved hende stod en mand, sværtbygget, knoklet, gråhåret, og halt på det ene ben – bagved ham en tolvårs dreng, sorthåret og slesk at se til. Punch tog trekløveret i øjesyn og trådte uforknyt nærmere, som han havde plejet at gøre i Bombay, når der kom visitter og han netop legede ude på verandaen.

"God dag," sagde han. "Jeg hedder Punch." Men de var allesammen optaget af bagagen – alle undtagen den gråhårede mand, der gav Punch hånden og sagde, at han var "en kvik lille fyr". Der var en hel del løben frem og tilbage og bumpen med kufferter, og Punch gjorde sig det mageligt på sofaen i spisestuen og tænkte over tingene.

"Jeg kan ikke lide de folk," sagde Punch. "Men det er lige meget. Vi tager snart bort. Vi er altid taget snart bort allevegne fra. Jeg ville ønske, vi tog tilbage til Bombay *snart*."

Men det ønske blev ikke opfyldt. Seks dage græd mo'er jævnligt og viste den sortklædte kone alt Punch's tøj – en nærgåenhed, som Punch tog ilde op. "Men måske hun er en ny hvid Ayah," tænkte han. "Jeg skal kalde hende Tanterosa, men hun kalder ikke mig sahib. Hun siger bare Punch," betroede han Judy. "Hvad betyder Tanterosa?"

Det vidste Judy ikke. Hverken hun eller Punch havde nogensinde hørt noget om et væsen kaldet en tante. Deres verden havde bestået af fa'er og mo'er, som vidste alt, tillod alt og holdt af alle – selv af Punch, når han plejede at gå ud i haven

i Bombay og fylde sine negle med jord efter den ugentlige negleklipning, fordi, som han forklarede sin hårdtprøvede fader mellem to dask af morgenskoen, hans fingre "føltes så nye i spidserne."

Uden rigtigt at gøre sig årsagen klar fandt Punch det rådeligt at holde begge sine forældre mellem sig selv og den sortklædte kone og den sorthårede dreng. Han syntes ikke om dem. Han kunne godt lide den gråhårede mand, der havde udtalt et ønske om at blive kaldt "Onkelharry". De nikkede til hinanden, når de sås, og den gråhårede mand viste ham et lille skib med rigning, der kunne hejses op og ned.

"Det er en model af "Kvik" – lille "Kvik", der fik slemme stød den dag ved Navarino." Den gråhårede mand nynnede de sidste ord og faldt i tanker. "Jeg skal fortælle dig om Navarino, Punch, når vi går en tur sammen, og du må ikke røre ved skibet, for det er "Kvik"."

Længe før den spadseretur, den første af mange, fandt sted, blev Punch og Judy vækket i en februarmorgens kolde gry for at sige farvel, og mærkværdigt nok til fa'er og mo'er – som begge to græd denne gang. Punch var meget søvnig og Judy var tvær.

"Glem os ikke," bad moder. "Å, min dreng, glem os ikke, og pas på, at Judy også husker os."

"Jeg har sagt til Judy, at hun skulle huske," sagde Punch og skuttede sig, for hans faders skæg kildede ham på halsen. "Jeg har sagt det til Judy – ti – fyrre – elleve tusind gange. Men Judy er så lille – en ren unge – er hun ikke?"

"Jo," svarede fa'er, "en ren unge, og du må være god ved Judy og skynde dig at lære at skrive og – og – og"

Punch var igen i sin seng. Judy sov trygt, og der lød vognrummel nede på vejen. Fa'er og mo'er var taget bort. Ikke til Nassick. Det lå på den anden side af havet. Til et eller andet sted meget nærmere ved, naturligvis, og naturligvis kom de også tilbage. De kom tilbage, når de havde været i middagsselskab, og fa'er var kommet tilbage efter at have været på et sted, der hed "Snefjeld", og moder i lige måde, og den gang havde Punch og Judy imidlertid boet hos fru Inverarity i marinekasernen. De ville ganske bestemt komme tilbage igen. Altså faldt Punch i søvn og sov lige til den rigtige morgen, da den sorthårede dreng kom med den oplysning, at fa'er og mo'er var rejste til Bombay, og at han og Judy "altid" skulle blive i Downe Villa. På en tårefuld opfordring til at modsige dette svarede Tanterosa, at Harry havde talt sandhed, og at Punch værs'god skulle lægge sit tøj pænt sammen, når han gik i seng. Punch gik ud og græd bitterligt sammen med Judy, i hvis blonde hoved han havde indbanket nogle begreber om, hvad adskillelse betød.

Når en moden mand opdager, at han er blevet sveget af forsynet, berøvet sin gud og stødt uden hjælp, trøst eller medlidenhed ud i en verden, der er ham ny og fremmed, anses hans fortvivlelse – der kan give sig udslag i, at han går i hundene, i at han nedskriver sine erfaringer, eller i den mere tilfredsstillende forlystelse, der hedder selvmord – i almindelighed for gribende. Et barn – under nøjagtigt tilsvarende omstændigheder, så vidt det ved – kan ikke ret godt forbande Gud og dø. Det tuder, til dets næse er rød, dets øjne svider, og dets hoved gør ondt. Punch og Judy havde uden egen

skyld mistet hele deres verden. De sad i forstuen og græd. Den sorthårede dreng så til i afstand.

Skibsmodellen nyttede ikke noget, skønt den gråhårede mand forsikrede Punch, at han gerne måtte hejse rigningen op og ned ligeså meget, han lystede, og Judy fik løfte om fri adgang til køkkenet. Hvad de ville have, var fa'er og mo'er, som var rejst til Bombay hinsides havet, og mens deres sorg varede ved, var der ingen helsebod for den.

Da tårerne holdt op at rinde, var huset meget stille. Tanterosa havde bestemt, at det var bedst at lade børnene "græde ud", og drengen var gået i skole. Punch løftede sit hoved op fra gulvet og snøftede melankolsk, Judy sov næsten. Tre korte år havde ikke lært hende at bære en sorg med fuld bevidsthed. Der var en fjern, dump brusen i luften – et gentaget, tungt drøn. Punch kendte den lyd fra Bombay i monsuntiden. Det var havet – havet, som man måtte overskride, før man kunne nå Bombay.

"Skynd dig, Ju!" udbrød han, "vi er tæt ved søen. Jeg kan høre den! Hør! Det er der, de er gået hen. Måske vi kan nå dem, hvis vi kommer tids nok. Det har ikke været deres mening at rejse bort uden os. De har bare glemt os."

"Ja," sagde Judy. "De har bare glemt os. Lad os gå ned til søen."

Forstuedøren stod åben, og det samme gjorde havelågen.

"Det er meget, meget stort, dette land," sagde han og spejdede varsomt henad vejen, "og vi farer nok vild, men så skal jeg finde en mand og befale ham at bringe mig hjem til mit hus – ligesom jeg gjorde det i Bombay."

Han tog Judy ved hånden, og de to løb af sted uden hatte på i retning af lyden fra søen. Downe Villa var næsten det sidste af en række nybyggede huse, som strakte sig over en mark fuld af

murstensdynger ned mod en hede, hvor sigøjnere af og til slog lejr, og hvor det i Rocklington garnisonerede artilleri holdt øvelser. Der var kun få mennesker at se, og børnene kunne være blevet antaget for soldaterbørn, der strejfede viden om. I en halv time traskede de trætte små ben over hede, kartoffelmarker og sandklitter.

"Jeg er så træt," sagde Judy, "og mo'er bliver vred."

"Mo'er er *aldrig* vred. Hun venter formodentlig nu nede ved søen, mens fa'er tager billetter. Så finder vi dem og følges med dem. Ju, du må ikke sætte dig ned. Bare et lille stykke til, så kommer vi til søen. Ju, hvis du sætter dig ned, får du *smæk!*" sagde Punch.

De krøb op ad nok en klit og så for sig det store grå hav ved ebbetid. Hundreder af krabber kravlede om på stranden, men der var intet spor af fa'er og mo'er, ikke en gang af et skib ude på søen – intet andet end sand og dynd i miles omkreds.

Og "Onkelharry" fandt dem helt tilfældigt – meget snavsede og meget forknytte – Punch opløst i gråd, men stræbende at opmuntre Judy med en krabbe, og Judy jamrede ud mod den ubarmhjertige synskreds efter "mo'er, mo'er!" – og atter "mo'er!"

Anden pose

I al denne tid har vi ikke hørt et ord om det sorte får. Det kom senere, og Harry, den sorthårede dreng, bar størstedelen af ansvaret for dets komme.

Judy – hvem kunne lade være at elske lille Judy? – fik efter særlig tilladelse adgang til køkkenet og derfra lige ind i tante Rosas hjerte. Harry var tante Rosas eneste barn, og Punch var den overkomplette dreng i huset. Der var ikke nogen særlig

plads for ham eller hans små forretninger, og det blev ham forbudt at ligge på sofaer og dase og forklare sine anskuelser om denne verdens sammensætning og sine fremtidsforhåbninger. At ligge og dase var dovenskab og sled på sofabetrækket, og små drenge skulle tie stille. Men der blev talt til dem, og denne tiltale skete for at højne deres moral. Som uomtvistet selvhersker over huset i Bombay kunne Punch ikke rigtig forstå, hvoraf det kom, at der slet ikke blev taget hensyn til ham i dette hans nye liv.

Harry kunne række sig tværs over bordet og tage, hvad han ville have. Judy måtte pege og få, hvad hun ønskede. Punch var det forbudt at gøre nogen af delene. Den gråhårede mand var hans store håb og støtte i mange måneder, efter at mo'er og fa'er var rejst og han havde glemt at sige til Judy om at "huske mo'er".

Denne forglemmelse var undskyldelig, for i mellemtiden havde tante Rosa gjort ham bekendt med to ting, der gjorde stort indtryk på ham – en abstraktion, kaldet Gud, tante Rosas fortrolige ven og forbundsfælle, som almindeligt antoges at bo bagved komfuret, fordi der var varmt der – og en snavset, brun bog fuld af uforståelige prikker og tegn. Punch gjorde sig altid umage for at føje alle og enhver. Derfor svejsede han skabelseshistorien sammen med, hvad han kunne huske af sine indiske eventyr, og forargede tante Rosa ved at fortælle Judy resultatet. Det var synd, en svar synd, og Punch fik en formaning på et kvarter. Han kunne ikke forstå, hvori det urigtige bestod, men tog sig vel i agt for at gentage forbrydelsen, fordi tante Rosa fortalte ham, at gud havde hørt hvert ord, han havde sagt, og var meget vred. Hvis det var tilfældet, hvorfor kom så ikke Gud selv og sagde det, tænkte

Punch, og dermed slog han den sag af tankerne. Senere lærte han Vorherre at kende som den eneste i verden, der var endnu mere frygtindgydende end tante Rosa – som et væsen, der stod i baggrunden og talte stokkepryglene.

Men for øjeblikket var læsning en langt vigtigere sag end nogen som helst tro. Tante Rosa satte ham på et bord og fortalte ham, at a b sagde ab.

"Hvorfor?" sagde Punch. "A er a og b er b. Hvorfor siger så a b ab?"

"Fordi jeg siger dig, at det gør det," svarede tante Rosa, "og du skal sige det."

Altså sagde Punch det, og i den næste måned asede han sig, højligt imod sin vilje, igennem den brune bog uden at forstå den mindste smule af, hvad meningen var med det. Men onkel Harry, som spadserede meget og i reglen alene, plejede at komme ind i barnekammeret og foreslå tante Rosa, at Punch skulle gå en tur med ham. Han sagde sjældent noget, men han viste Punch om i hele Rocklington, lige fra bugtens dyndbanker og sand til de store havnebassiner, hvor skibe lå for anker, og værfterne, hvor hamrene aldrig var stille, og søekviperingshandlernes butikker, og de blanke messingskranker i kontorerne, hvor onkel Harry gik hen hvert fjerdingår med en lap blåt papir og fik sovereigner for det, for han oppebar en invalidepension. Punch hørte også af hans mund historien om slaget ved Navarino, hvor matroserne på flåden i tre dage efter var stokdøve og måtte tale med hinanden ved hjælp af tegn. "Det kom af spektaklet fra kanonerne," sagde onkel Harry, "og jeg går den dag i dag rundt med forladningen til en kugle et eller andet sted indeni mig."

Punch betragtede ham nysgerrigt. Han havde ikke den fjerneste anelse om, hvad en forladning var, og hans forestilling om en kugle var en kanonkugle større end hans eget hoved, sådan som han havde set dem på værftet. Hvordan kunne onkel Harry have en kanonkugle indeni sig? Han generede sig for at spørge af frygt for, at onkel Harry skulle blive vred.

Punch havde aldrig vidst, hvad vrede – virkelig vrede – ville sige, før en frygtelig dag, da Harry havde taget hans farvelade til at male en båd med og Punch havde protesteret. Så havde onkel Harry vist sig på skuepladsen, mumlet noget om "fremmede folks børn", og havde pryglet den sorthårede dreng over skuldrene med en stok, indtil han græd og hylede, og tante Rosa kom til og beskyldte onkel Harry for grusomhed mod hans eget kød og blod, og Punch rystede helt ud i støvlesnuderne. "Jeg kunne ikke gøre for det," forklarede han drengen, men både Harry og tante Rosa sagde, at det kunne han netop, og at Punch havde sladret, og i en uge fik han ikke lov til at spadsere med onkel Harry.

Men den uge bragte Punch en stor glæde.

Han havde indtil overtræthed gentaget den sætning, at "en kat sad og så på en mus."

"Nu kan jeg læse rigtigt," sagde Punch, "og nu vil jeg aldrig mere læse noget i hele verden."

Han lagde den brune bog ind i skabet, hvor han skulle have sine skolebøger, og rent tilfældigt trimlede der ud en ærværdig bog uden bind med titlen "*Sharpes Magasin*". På første blad stod et højst vidunderligt billede af en lammegrib med vers nedenunder. Gribben bortførte en dag et får fra en tysk landsby, indtil en mand kom med en "hirschfænger" og sprættede

gribben op. Vorherre måtte vide, hvad en hirschfænger var, men her var gribben, og historien om den var et fremskridt fra den evindelige kat. "Dette her," sagde Punch, "betyder noget, og nu kan jeg få alting at vide om alt muligt i hele verden." Han læste, indtil det blev mørkt, uden at forstå en tiendedel af indholdet, men led tantaluskvaler ved de glimt, han øjnede af nye verdener, som nu skulle åbenbares for ham.

"Hvad er en hirschfænger? Hvad er et gimmerlam? Hvad er en skændig usurpator? Hvad er en grønnende vang?" spurgte han med blussende kinder den forbavsede tante Rosa ved sengetid.

"Bed din aftenbøn og læg dig til at sove," svarede hun, og det var al den hjælp, som Punch den gang eller senere fandt hos hende i læsningens nye og henrivende idræt.

"Tante Rosa kender kun til Gud og den slags ting," ræsonnerede Punch. "Onkel Harry kan fortælle mig det."

Den næste spadseretur viste, at onkel Harry heller ikke kunne hjælpe, men han lod Punch tale og satte sig endda på en bænk for at høre om lammegribben. Flere spadsereture bragte flere historier, efterhånden som Punch strejfede videre om, for huset rummede en stor mængde gamle bøger, som ingen nogensinde åbnede – lige fra "*Frank Fairleigh*" i hæfter og Tennysons tidligste digte, der optoges anonymt i "*Sharpes Magasin*", til kataloger fra udstillingen 1862, strålende af farver og dejligt uforståelige, og løse blade af "*Gullivers rejser*".

Så snart som Punch kunne sætte et par kragetæer sammen, skrev han til Bombay og forlangte med omgående post "alle bøger i hele verden." Fa'er kunne ikke honorere denne fordring, men sendte Grimms Eventyr og en H. C. Andersen. Det var

tilstrækkeligt. Hvis Punch blot blev ladt i fred, kunne han, hvad time han ville, flytte sig til et land, der tilhørte ham selv, udenfor rækkevidde af tante Rosa og hendes Gud, Harry og hans drillerier, og Judys krav på at blive leget med.

"Lad være at forstyrre mig, jeg læser. Gå ud i køkkenet og leg," brummede Punch. "Du har jo fået lov af tante Rosa til at gå derud."

Judy befandt sig netop i tandskiftningsperioden og var irritabel. Hun klagede til tante Rosa, som slog ned på Punch.

"Jeg læste," forklarede han, "læste en bog, som jeg har *lyst* til at læse."

"Det gør du bare for at blære dig," sagde tante Rosa. "Men det skal vi nok få pillet ud af dig. Nu leger du med Judy og åbner ikke en bog i en uge."

Judy fik ikke nogen synderligt fornøjelig legestund med Punch, der var opfyldt af indignation. Dybest inde i forbuddet lå en smålighed, som han ikke kunne forstå.

"Det er det, som jeg har lyst til at gøre," sagde han, "og det opdagede hun og forbød mig det. Græd nu ikke, Ju – det var jo ikke din skyld – lad endelig være med at græde, ellers siger hun, at jeg har fået dig til det."

Judy tørrede troligt sine øjne, og de to legede i deres barnekammer, et halvt underjordisk værelse i kælderen, hvor de altid blev sendt ned efter middagen, mens tante Rosa sov. Hun drak vin – det vil sige noget af en flaske i flaskefoderet – for sin maves skyld, men hvis hun ikke kunne falde i søvn, kom hun undertiden ned i barnekammeret for at se, om børnene virkelig legede. Nu kan man jo ikke i at evighed more sig med klodser, tøndebånd, kegler cg dukketallerkener, navnlig når hele

eventyrlandet lader sig erobre, blot man åbner en bog, og derfor hændte det jævnligt, at Punch blev opdaget i færd med at læse højt for Judy eller fortælle hende uendeligt lange historier. Det var en forbrydelse i lovens øjne, og så blev Judy bortført af tante Rosa, mens Punch blev ladt tilbage for at lege alene, "og pas på, at jeg hører dig gøre det."

Det var ikke nogen fornøjelig beskæftigelse, for han måtte gøre støj, som om han legede. Til sidst fandt han med uendelig snedighed på et arrangement, hvorved bordets tre ben kunne stilles på legetøjsklodser, så at man kunne dunke i gulvet med det fjerde. Han kunne sætte bordet i gang med den ene hånd og holde en bog i den anden. Dette gjorde han indtil en usalig dag, da tante Rosa uventet slog ned på ham og fortalte ham, at han "løj i sine gerninger."

"Er du gammel nok til det," sagde hun – hendes humør var altid værst efter middagen – "er du også gammel nok til at få prygl."

"Men – jeg – jeg er ikke noget dyr!" sagde Punch forfærdet. Han mindedes onkel Harry og stokken og blev bleg.

Tante Rosa havde en tynd stok skjult bagved sig, og Punch fik på stedet nogle rap over skuldrene. Det blev en åbenbaring for ham. Værelsets dør blev lukket, og han blev ladt alene for at græde sig angerfuld og udarbejde sig sit eget livsevangelium.

Tante Rosa, ræsonnerede han, havde magt til at slå ham mange slag. Det var uretfærdigt og grusomt, og mo'er og fa'er ville aldrig have tilladt det. Med mindre måske, som tante Rosa lod til at ville antyde, de havde sendt hemmelige befalinger. I hvilket tilfælde han sandelig var prisgivet. Det ville være klogt for fremtiden at formilde tante Rosa, men på den anden side

var han blevet beskyldt for at ville "blære sig" selv i ting, som han var uskyldig i. Han havde "blæret sig" overfor fremmede, den gang han havde overfaldet en fremmed herre – Harrys onkel, ikke hans – med spørgsmål om oplysning angående lammegribben og hirschfængeren og den nøjagtige beskaffenhed af den gig, som Frank Fairleigh kørte i – alt sammen ting af største interesse, som han var bristefærdig af begærlighed efter at forstå. Det nyttede øjensynligt ikke noget at lade, som om man holdt af tante Rosa.

Da han var kommet så vidt, trådte Harry ind og blev stående i afstand, mens han med væmmelse betragtede Punch, der lå som en forpjusket klump i en krog af stuen.

"Du er en løgner – en lille løgner," sagde Harry med megen salvelse, "og du skal have din the herned, fordi du ikke er værdig til at tale med os. Og du må ikke mere tale til Judy, før moder giver dig lov. Du ville fordærve hende. Du egner dig kun til at omgås med tjenestepigen. Det siger moder."

Efter således at have fremkaldt et nyt kvalfuldt udbrud af gråd hos Punch gik Harry ovenpå med den besked, at Punch stadig var stridig.

Onkel Harry sad urolig i spisestuen. "Men for satan, Rosa," sagde han til sidst, "kan du ikke lade barnet være i fred? Han er såmænd en rigtig god lille fyr, når jeg har med ham at gøre."

"Han tager sine bedste manerer på overfor dig, Henry," svarede tante Rosa, "men jeg er bange, jeg er overmåde bange for, at han er familiens sorte får." Harry hørte dette navn og mærkede sig det til fremtidigt brug. Judy græd, indtil hun fik befaling til at holde op, for hendes broder var ikke værd at græde for, og aftenen sluttede med Punch's tilbagekomst til de

øvre regioner og en privat seance, under hvilken alle helvedes blændende rædsler blev åbenbarede for Punch med så megen fantasi, som tante Rosas snæversynede sind besad.

Det bitreste af det hele var Judys runde bebrejdende øjne, og Punch gik til sengs i den dybeste ydmygelse. Han delte værelse med Harry og vidste, hvilken tortur der ventede ham. I halvanden time måtte han besvare den unge herres spørgsmål om hans bevæggrunde til at aflevere en løgn, og det en slem løgn, og om det nøjagtige mål af straf, som tante Rosa havde tildelt ham, og han måtte også udtrykke sin dybe taknemmelighed for den religiøse belæring, som Harry fandt for godt at yde ham.

Fra den dag af begyndte det at gå ned ad bakke med Punch, nu kaldet Sorte Får.

"Upålidelig i en henseende, upålidelig i alle," sagde tante Rosa, og Harry følte, at Sorte Får var overgivet i hans hænder. Undertiden vækkede han ham om natten for at spørge ham, hvorfor han var sådan en løgner.

"Det ved jeg ikke," svarede Punch så.

"Synes du da ikke, at du burde stå op og bede Gud om et nyt hjerte?"

"J-jo."

"Nå, så stå op og bed!" og Punch krøb ud af sengen med rasende had i sit hjerte mod hele verden, både den synlige og den usynlige. Altid kom han i fedtefadet. Harry havde et tag på at krydsforhøre ham om dagens bedrifter, som sjældent undlod at lokke ham, søvnig og arrig som han var, til en halv snes selvmodsigelser – der alle blev pligtskyldigt rapporterede til tante Rosa næste morgen.

"Men det var ikke løgn," plejede Punch at begynde, idet han styrtede sig ud i en besværlig forklaring, der kun fik ham til at synke endnu mere håbløst ned i mudderet. "Jeg sagde, at jeg ikke bad mine bønner to gange om dagen, og *det* var i tirsdags. En gang gjorde jeg det. Det ved jeg, at jeg gjorde, men Harry sagde, at jeg ikke gjorde det," og så fremdeles, indtil nervesliddet fremkaldte tårer og han blev sendt bort i unåde.

"Før var du aldrig så uartig," sagde Judy, rædselsslagen ved listen over Sorte Fårs forbrydelser. "Hvorfor er du så uartig nu?"

"Jeg ved ikke," svarede Sorte Får. "Jeg er det heller ikke, hvis bare jeg ikke blev plaget i alle ender og kanter. Jeg ved, hvad jeg har *gjort*, og jeg vil sige det, men Harry laver det altid til noget andet, og tante Rosa tror ikke et ord af, hvad jeg siger. Å, Ju! *Du* må ikke også komme og sige, at jeg er uartig."

"Tante Rosa siger, at du er det," svarede Judy. "Det fortalte hun præsten, da han var her i går."

"Hvorfor fortæller hun alle mennesker, som ikke hører til huset, om mig? Det er ikke pænt," sagde Sorte Får. "Den gang jeg var i Bombay og var uartig – rigtigt uartig, ikke lavet til at være uartig som her – fortalte mo'er det til fa'er, og fa'er sagde mig, at han vidste det, og det var det hele. Folk udenfor fik ikke noget at vide – ikke en gang Meeta fik det at vide."

"Det kan jeg ikke huske," sagde Judy tankefuldt. "Jeg var ganske lille den gang. Mo'er holdt akkurat ligeså meget af dig som af mig, gjorde hun ikke?"

"Naturligvis. Det gjorde fa'er også. Det gjorde alle mennesker."

"Tante Rosa holder mere af mig end af dig. Hun siger, at du er en prøvelse og et sort får, og jeg må ikke tale til dig mere end

nødvendigt."

"Altid? Også udenfor de tider, da du slet ikke må tale til mig?"

Judy nikkede bedrøvet. Sorte Får vendte sig bort i fortvivlelse, men Judys arme lå omkring hans hals.

"Det er lige meget, Punch," hviskede hun. "Jeg vil tale til dig ligeså meget som nogensinde. Du er min egen, egen broder, selv om du er – selv om tante Rosa siger, at du er uartig, og Harry siger, at du er en lille kryster. Han siger, at hvis jeg trak dig stærkt i håret, ville du give dig til at græde."

"Træk bare," sagde Punch.

Judy trak forsigtigt.

"Træk stærkere – ligeså stærkt du kan! Der kan du se! Jeg bryder mig ikke om, hvor meget du trækker i det nu. Hvis du vil tale til mig ligesom altid, vil jeg lade dig trække i det, ligeså meget du har lyst – trække det ud, om du vil. Men jeg ved, at hvis Harry kom og stod ved siden af og fik dig til at gøre det, så ville jeg græde."

Altså forseglede de to børn deres pagt med et kys, og Sorte Fårs hjerte livede op i hans bryst, og ved yderlig forsigtighed og omhyggelig undgåen af Harry blev han dydig og fik lov til at læse uforstyrret i en uge. Onkel Harry tog ham med på spadsereture, trøstede ham med kejtet blidhed og kaldte ham aldrig Sorte Får. "Det er formodentlig noget, du har godt af, Punch," plejede han at sige. "Lad os sætte os ned. Jeg er ved at blive træt." Hans vej gik nu ikke længere til stranden, men til Rocklingtons kirkegård, midt imellem kartoffelmarkerne. I timevis kunne den gråhårede mand sidde på en gravsten, mens Sorte Får læste gravskrifter, og så humpede han hjem igen med et suk.

"Der kommer jeg snart til at ligge," sagde han til Sorte Får en vinteraften, da hans ansigt så så hvidt ud som en slidt sølvmønt i skæret af lygten over kirkegårdsporten. "Men det skal du ikke sige til tante Rosa."

En måned efter gjorde han brat omkring, inden han var kommet halvvejen af sin morgentur, og humpede tilbage til huset. "Hjælp mig i seng, Rosa," mumlede han. "Jeg har gået min sidste tur. Forladningen gør en ende på mig."

De bragte ham til sengs, og i en fjorten dages tid lå skyggen af hans sygdom over huset, og Sorte Får gik til og fra, uden at nogen lagde mærke til ham. Fa'er havde sendt ham nogle nye bøger, og der blev sagt ham, at han skulle være stille. Han trak sig tilbage til sin egen verden og var fuldstændigt lykkelig. Selv om natten blev hans lykke ikke forstyrret. Han kunne ligge i sin seng og væve sig selv historier om rejser og eventyrlige hændelser, mens Harry var nedenunder.

"Onkel Harry dør snart," sagde Judy, som nu levede næsten helt og holdent sammen med tante Rosa.

"Jeg er meget bedrøvet over det," svarede Sorte Får alvorligt. "Han sagde det selv til mig for længe siden."

Tante Rosa hørte denne samtale. "Kan da intet stoppe din onde tunge?" spurgte hun vredt. Hun havde blå ringe rundt om øjnene.

Sorte Får trak sig tilbage til barnekammeret og læste "Fremspiret som en Blomst" med dyb og uforstående interesse. Det var blevet ham forbudt at åbne den bog på grund af dens "syndighed", men nu vaklede hele universets skranker, og tante Rosa var dybt nedbøjet.

"Det glæder mig," sagde Sorte Får. "Nu er hun ulykkelig. Men det var for resten ikke nogen løgn. Jeg vidste det virkelig. Men han sagde til mig, at jeg ikke måtte sige det."

Den nat vågnede Sorte Dår med et sæt. Harry var ikke i stuen, og der lød hulken fra etagen nedenunder. Så hørtes gennem mørket onkel Harrys stemme, der sang visen om slaget ved Navarino:

"Vort første skib var 'Asia',
så 'Albion' og 'Genua'!"

"Nu kommer han sig," tænkte Sorte Får, som kendte visen alle sytten vers igennem. Men endnu mens han tænkte dette, isnede blodet i hans lille hjerte. Stemmen sprang en oktav til vejrs og klang skingrende som en bådsmandspibe:

"Og så kom 'Rosen', frisk og sød,
og 'Filomele' fremad brød,
og lille 'Kvik' fik slemme stød
den dag ved Navarino!"

"Den dag ved Navarino, onkel Harry!" råbte Sorte Får, halvt ude af sig selv af spænding og frygt for, han vidste ikke hvad.

En dør blev åbnet, og tante Rosa skreg op ad trappen: "Hys! For Guds skyld, ti stille, din lille satan. Onkel Harry er *død!*"

Tredje pose

"Jeg gad nok vide, hvordan det nu vil gå mig," tænkte Sorte Får, da visse halvt hedenske ceremonier, som blev iagttaget ved begravelser i middelstandens huse, var blevet fejret og tante Rosa, ærefrygtindgydende i sort crepeflor, var vendt tilbage til

det daglige liv. "Jeg tror ikke, jeg har gjort noget galt, som hun ved af. Men jeg gør det formodentlig snart. Hun er vist meget gnaven. Jeg vil blive i barnekammeret."

Til uheld for Punchs planer blev det imidlertid bestemt, at han skulle sendes i en skole, hvor Harry gik. Dette betød en morgentur sammen med Harry, og måske også en eftermiddagstur, men udsigten til frihed i mellemtiden var forfriskende. "Harry vil sladre om alt, hvad jeg gør, men jeg vil ikke gøre noget," sagde Sorte Får. Stålsat ved denne dydige beslutning gik han i skole, men opdagede snart, at Harrys skildring af hans karakter var kommet ham i forkøbet, og at livet som følge deraf var en plage. Han mønstrede sine kammerater. Somme af dem var snavsede, somme af dem talte dialekt, mange havde en simpel udtale, og der var to jøder og en neger – eller en ligeså mørkhudet – i forsamlingen. "Han er en *hubshi*," sagde Sorte Får til sig selv. "Selv Meeta plejede at le ad en *hubshi*. Jeg synes ikke, dette er et passende sted for mig." Han var fornærmet i over en time, indtil han kom til at tænke på, at enhver indvending fra hans side ville blive fortolket af tante Rosa som "blæreri", og at Harry ville sladre til de andre drenge.

"Hvad synes du så om skolen?" spurgte tante Rosa, da dagen var omme.

"Jeg synes, den er rigtig rar," svarede Punch roligt.

"Du har vel advaret drengene om Sorte Fårs karakter?" sagde tante Rosa til Harry.

"Javel," svarede censoren over Sorte Fårs moral. "De har fået alting at vide om ham."

"Hvis jeg var hos min fader," sagde Sorte Får bitterligt såret, "ville jeg ikke så meget som tale til de drenge. Han ville ikke give mig lov til det. De bor i butikker. Jeg så dem gå ind i butikker – hvor deres fædre bor og står bag disken."

"Nå, så du er for god til den skole?" sagde tante Rosa med et bittert smil. "Du burde være taknemmelig, Sorte Får, fordi de drenge overhovedet vil tale til dig. Det er ikke enhver skole, som optager små løgnere."

Harry undlod ikke at slå megen kapital af Sorte Fårs ubetænksomme bemærkning, og følgen blev, at adskillige drenge, deriblandt *hubshi*'en, ved hjælp af lussinger belærte Sorte Får om menneskeslægtens evige lighed, og den trøst, han fik hos tante Rosa, var, at det "havde han fortjent for sin forfængelighed." Han lærte imidlertid at holde sine meninger for sig selv og at skaffe sig en smule fred ved at formilde Harry ved at bære hans bøger for ham og deslige. Hans tilværelse var ikke overdrevent glædelig. Fra ni til tolv var han i skole, og ligeså fra to til fire undtagen om lørdagen. Om eftermiddagen blev han sendt ned i barnekammeret for at læse på sine lektier til næste dag, og hver aften kom Harrys frygtede krydsforhør. Judy så han kun lidt til. Hun var dybt religiøs – når man er seks år gammel, er religion let at erhverve sig – og sørgeligt delt mellem sin naturlige kærlighed til Sorte Får og sin kærlighed til tante Rosa, der ikke kunne have uret.

Den magre kone gengældte denne kærlighed med renter, og når Judy turde, benyttede hun sig af det til at skaffe Sorte Får eftergivelse af straf. Dårlige karakterer i skolen straffedes hjemme med en uge uden anden læsning end skolebøger, og det var Harry en fornøjelse at bringe meddelelse om sådan en

dårlig karakter. Fremdeles fik Sorte Får så befaling til ved sengetid at lade sig høre i sine lektier af Harry, hvem det i reglen lykkedes at få ham til at gå i stykker i dem, og som så trøstede ham med de mørkeste anelser for den følgende dag. Harry var på en gang spion, grovkornet spøgefugl, forhørsdommer og tante Rosas vicebøddel. Han udfyldte sine mange embeder beundringsværdigt. Fra hans søgsmål lod der sig ikke appellere, nu da onkel Harry var død. Sorte Får havde ikke fået lov til at bevare nogen selvagtelse i skolen. Hjemme var han naturligvis fuldstændigt i miskredit og taknemmelig for enhver smule medynk, som tjenestepigerne – de skiftede hyppigt i Downe Villa, fordi de også løj – kunne vise ham. "De er netop af samme kaliber som Sorte Får," var en sætning, som hver eneste ny Karen eller Maren kunne vente sig at høre fra tante Rosas mund, inden en måned var omme; og Sorte Får blev vant til at spørge de nye piger, om de allerede var blevet sammenlignet med ham. Harry var "unge hr. Harry" i deres mund. Judy var officielt "frøken Judy", men Sorte Får var aldrig noget mere end Sorte Får kort og godt.

Alt som tiden gik, og mindet om fader og moder blev fuldstændig knust under det ubehagelige arbejde at skrive breve til dem hver søndag under tilsyn af tante Rosa, glemte sorte får, hvad det var for et liv, han havde levet i fordums tider. Ikke en gang Judys bønner om at "prøve på at huske noget om Bombay" kunne oplive ham.

"Jeg kan ikke huske noget," svarede han. "Jeg ved, at jeg plejede at give befalinger, og at moder kyssede mig."

"Tante Rosa vil også kysse dig, hvis du er artig," indvendte Judy.

"Uh! Jeg har ikke lyst til at kysses af tante Rosa. Hun vil sige, at jeg bare gjorde det for at få noget mere at spise."

Ugerne gik og blev til måneder, og ferien kom, men lige inden ferien begik Sorte Får en dødssynd.

Blandt de mange drenge, Harry havde ægget til at "give Sorte Får en lussing, for han turde ikke slå igen", var der en mere irriterende end de øvrige, og i et uheldigt øjeblik overfaldt han Sorte Får, da Harry ikke var i nærheden. Slagene sved, og Sorte Får slog igen på lykke og fromme med alle de kræfter, han rådede over. Drengen faldt klynkende om. Sorte Får blev forbavset over sin egen bedrift, men da han følte det modstandsløse legeme under sig, ruskede han det med begge hænder i blindt raseri og begyndte så at kværke sin fjende i den oprigtige hensigt at slå ham ihjel. Der blev et håndgemæng, og Sorte Får blev revet til side af Harry og nogle kammerater og pryglet hjem, øm i hele kroppen, men sejrsstolt. Tante Rosa var ude. Indtil hun kom, gav Harry sig til at holde en prædiken for Sorte Får om den synd at ihjelslå – Kains brøde, som han kaldte den.

"Hvorfor sloges du ikke ærligt med ham? Hvorfor slog du løs på ham, da han var faldet, din lille køter?"

Sorte Får så op på Harrys hals, og derefter på en kniv på spisebordet.

"Jeg forstår det ikke," svarede han træt. "Du pudsede ham altid på mig og sagde til mig, at jeg var en kryster, når jeg græd. Vil du ikke nok lade mig være i fred, til tante Rosa kommer hjem? Hun banker mig, hvis du siger hende, at jeg fortjener bank, og så er det hele i orden."

"Nej, det hele er i uorden," sagde Harry myndigt. "Du slog ham næsten ihjel, og det skulle ikke undre mig, om han dør af det."

"Tror du, at han dør?" sagde Sorte Får.

"Det gør han nok," svarede Harry, "og så bliver du hængt og kommer i Helvede."

"Ja, ja da," sagde Sorte Får og greb bordkniven. "Så vil jeg nu slå *dig* ihjel. Du siger så meget og gør så meget og – og *jeg* ved ikke, hvordan det går til, og du lader mig aldrig have fred – og jeg er lige glad, *hvad* der sker!"

Han styrtede løs på drengen med kniven, og Harry flygtede op på sit værelse, hvorfra han lovede Sorte Får den værste dragt prygl i verden, når tante Rosa kom hjem. Sorte Får sad på det nederste trin af trappen med bordkniven i hånden og græd, fordi han ikke havde fået Harry slået ihjel. Tjenestepigen kom op fra køkkenet, tog kniven fra ham og trøstede ham. Men Sorte Får var utrøstelig. Han ville få frygtelige bank af tante Rosa, og så ville han få frygtelige bank af Harry, og så ville det blive forbudt Judy at tale til ham, og så ville historien blive fortalt i skolen, og så –

Der var ingen til at hjælpe ham og ingen til at bryde sig om ham, og den bedste måde at slippe fra sagen var at dø. En kniv ville gøre ondt, men tante Rosa havde året før sagt ham, at hvis han slikkede på maling, døde han. Han gik ned i barnekammeret, fik en kasseret Noahs ark ledt frem og gav sig til at slikke malingen af alle de dyr, der var tilbage. Det smagte væmmeligt, men han havde nået at slikke Noahs due ren, inden tante Rosa og Judy kom hjem. Han gik ovenpå og hilste dem med: "Tante Rosa, jeg tror, jeg næsten har slået en dreng ihjel i

skolen, og jeg har forsøgt at slå Harry ihjel, og når du er helt færdig med Gud og Helvede, vil du så ikke banke mig, at jeg kan få det overstået?"

Historien om overfaldet, sådan som Harry fortalte den, kunne kun forklares ud fra en besættelse af Djævelen, hvorfor Sorte Får ikke blot fik en ganske overordentlig dragt prygl, først af tante Rosa og dernæst, da han var grundigt kuet, af Harry, men der blev også bedt for ham ved familieandagten, ligesom for Jane, der havde stjålet en kold frikadelle fra spisekammeret, og som snøftede lydeligt, da hendes synd blev frembåret for nådens trone. Sorte Får var øm og stiv i kroppen, men triumferende. Selvsamme nat ville han dø og slippe løs fra dem allesammen. Nej, han ville ikke bede Harry om forladelse, og ved sengetid ville han ikke finde sig i noget forhør fra Harrys side, ikke en gang skønt han blev tiltalt som "Lille Kain".

"Jeg har fået prygl" sagde han, "og jeg har også gjort noget andet. Jeg er lige glad, hvad jeg gør. Taler du til mig i nat, Harry, står jeg op og prøver på at slå dig ihjel. Nu kan du slå mig ihjel, om du vil."

Harry flyttede sine sengeklæder ind i gæstekammeret, og Sorte Får lagde sig ned for at dø.

Det er muligt, at fabrikanterne af Noahs arker ved, at der er en vis rimelighed for, at deres dyr finder vej ind i ungdommelige munde, og maler dem med henblik på dette. Så meget er vist, at den hverdagsagtige, triste næste morgen skinnede ind gennem vinduerne og fandt Sorte Får i bedste velgående og betydeligt skamfuld over sig selv, men rigere i bevidstheden om, at han, når galt skulle være, kunne værne sig mod Harry for fremtiden.

Da han kom ned til tebordet den første dag i ferien, blev han modtaget med den efterretning, at Harry, tante Rosa og Judy skulle til Brighton, mens Sorte Får skulle blive hjemme sammen med tjenestepigen. Hans sidste udbrud passede fortræffeligt i tante Rosas planer. Det gav hende en god undskyldning for at lade den overflødige dreng blive hjemme. Fa'er i Bombay, der virkelig lod til nøjagtigt at vide, hvad en ung forbryder trængte til, sendte samme uge en pakke nye bøger. Og med disse, og Jane på kostpenge, blev Sorte Får ladt alene en måned.

Bøgerne varede i ti dage. De blev slugt alt for hurtigt i store mundfulde på tolv timer ad gangen. Så kom der dage, hvor han absolut intet havde at tage sig til, hvor han drømte drømme og anførte indbildte hære op og ned ad trapperne, talte tremmerne i trapperækværket og målte længden og bredden af hvert eneste værelse i spand – halvtredsindstyve spand med hånden ned langs den ene væg, tredive tværs over gulvet, og så halvtreds tilbage igen. Jane gjorde mange bekendtskaber, og efter at have fået Sorte Fårs forsikring om, at han ikke ville sladre om hendes fraværelser, gik hun hver dag ud og blev mange, lange timer borte.

Sorte Får plejede at følge den synkende sols stråler fra køkkenet til spisestuen og videre op til sit eget sovekammer, indtil alt blev gråt og mørkt, og så løb han ned til køkkenilden og læste ved skæret af den. Han var glad ved at være i fred og ved at kunne læse, så meget han lystede. Men senere hen blev han bange for vinduesgardinernes skygger og dørenes klapren og skoddernes knirken. Han gik ud i haven, og der gjorde laurbærbuskenes raslen ham forskrækket.

Han var glad, da de alle kom tilbage – tante Rosa, Harry og Judy – med en mængde nyheder at fortælle, og Judy belæsset med foræringer. Hvem kunne lade være at elske den trofaste lille Judy? Til gengæld for al hendes muntre pludren betroede Sorte Får hende, at afstanden fra forstuedøren op til den første trappeafsats var nøjagtigt et hundrede og fire og firsindstyve spand. Det havde han selv udmålt.

Så begyndte det gamle liv igen, men med en forskel, og en ny synd. Til sine andre dadelværdige egenskaber havde Sorte Får nu føjet en forbavsende klodsethed – man kunne ligeså lidt stole på hans handlinger som på hans ord. Han selv kunne ikke forklare, hvordan det gik til, at han spildte alt, hvad han rørte ved, væltede glas, når han strakte hånden ud, og rendte hovedet mod døre, som tydeligt nok var lukkede. Der var en grå tåge over hele hans verden, og den trak sig sammen om ham måned efter måned, indtil den til sidst lod Sorte Får næsten ene med de flagrende gardiner, der lignede spøgelser så meget, og de usigelige rædsler ved højlys dag, som, når alt kom til alt, viste sig kun at være frakker, der hang på knager.

Ferier kom og ferier gik, og Sorte Får fik mange mennesker at se, hvis ansigter alle lignede hinanden aldeles – fik prygl, når lejligheden krævede det, og blev martret af Harry ved alle mulige lejligheder, men forsvaret af Judy, hvad enten der blev talt godt eller ondt om ham, skønt hun derved pådrog sig tante Rosas harme.

Ugerne var uendelige, og fa'er og mo'er var rent glemt. Harry var kommet ud af skolen og var kontorist i en bankforretning. Befriet for hans nærværelse besluttede Sorte Får, at han ikke længere ville lade sig berøve sit mål af morskabslæsning. Som

følge deraf meldte han, at alt var i orden, når det var gået ham galt i skolen, og fattede en dyb foragt for tante Rosa, da han så, hvor let det var at narre hende. "Hun siger, at jeg er en lille løgner, når jeg ikke lyver, og nu jeg gør det, ved hun det ikke," tænkte Sorte Får. Tante Rosa havde i fordums tid tiltroet ham en smålig snedighed og et lumskeri, som aldrig var faldet ham ind. Oplyst af den smudsige kundskab, hun havde åbenbaret ham, betalte han hende tilbage med fuldvægtig mønt. I et hus, hvor den uskyldigste af hans bevæggrunde, hans naturlige trang til en smule kærlighed, var blevet fortolket som et ønske om mere smørrebrød, eller en stræben efter at sleske sig ind hos fremmede og derved trænge sig frem på Harrys bekostning, var dette værk ham let nok. Tante Rosa kunne gennemskue visse arter af hykleri, men ikke alle. Han satte sin barnlige snildhed mod hendes, og fik ikke flere bank. Måned for måned blev det mere og mere besværligt at læse skolebøgerne, og selv morskabsbøgerne med de store bogstavers sider dansede for hans øjne og blev tågede. Derfor sad Sorte Får og rugede i skyggerne, der lagde sig omkring ham og afskar ham fra verden, opfandt rædselsfulde straffe til "søde Harry", eller udspekulerede en ny tråd i det sammenfiltrede væv af bedrageri, som han indhyllede tante Rosa i.

Så kom katastrofen, og spindelvævene blev adsplittet. Det var umuligt at forudse alting. Tante Rosa forhørte sig personlig om Sorte Fårs fremgang og fik oplysninger, der forbløffede hende. Skridt for skridt, med en fryd ligeså inderlig, som når hun overbeviste en forsulten tjenestepige om at have stjålet madlevninger, fulgte hun sporet af Sorte Fårs forbrydelser. For at undgå at forvises fra bogreolerne havde han i mange uger

holdt tante Rosa, Harry, Gud, hele Verden for nar! Græsseligt, uhyre græsseligt, og vidnesbyrd om en i bund og grund fordærvet sjæl.

Sorte Får beregnede omkostningerne. "Det bliver bare en stor dragt prygl, og så sætter hun en plakat med 'løgner' på min ryg, ligesom hun har gjort før. Harry vil tampe mig og bede for mig, og hun vil bede for mig ved andagten og fortælle mig, at jeg er et Djævelens barn og give mig salmer at lære udenad. Men jeg har fået læst alt, hvad jeg ville, og hun vidste aldrig et ord af det. Men hun siger nok, at hun vidste det hele tiden. Hun er selv en gammel løgner," sagde han.

I tre dage var Sorte Får lukket inde i sit sovekammer – for at forbedre sit sind. "Det betyder to dragter prygl. En på skolen og en her. Den vil gøre mest ondt." Og det gik, netop som han ventede sig. Han fik bank i skolen i påsyn af jøderne og *hubshi*'en for den afskyelige forbrydelse at have hjembragt usande meddelelser om sine fremskridt. Han fik bank af tante Rosa hjemme af samme grund, og så kom plakaten frem. Tante Rosa riede den fast mellem hans skuldre og befalede ham at gå en tur med den på.

"Hvis du tvinger mig til det," svarede Sorte Får meget roligt, "stikker jeg ild på huset og slår dig måske ihjel. Jeg ved ikke, om jeg *kan* slå dig ihjel – du er så knoklet – men jeg vil prøve på det."

Der fulgte ingen straf på denne blasfemi, skønt Sorte Får holdt sig rede til at springe løs på tante Rosas magre strube og klamre sig fast til den, indtil han blev pryglet løs. Måske var tante Rosa bange, for Sorte Får, der nu havde nået syndens dybeste dyb, optrådte med en hidtil ukendt dødsforagt.

Midt under alle disse skrækkeligheder kom der en besøgende fra hinsides havet til Downe Villa, en mand, der kendte fa'er og mo'er og havde fået det hverv at besøge Punch og Judy. Sorte Får blev sendt ind i dagligstuen og rendte lige bus på et solidt tebord belæsset med porcelæn.

"Så sagte, så sagte, unge mand," sagde gæsten og vendte langsomt Sorte Fårs ansigt om mod lyset. "Hvad er det for en stor fugl derude på rækværket?"

"Hvad for en fugl?" spurgte Sorte Får.

Gæsten så dybt ned i Sorte Fårs øjne et halvt minut og udbrød så pludseligt: "Gud fader bevares, den lille fyr er næsten blind!"

Det var en gæst, der havde et overmåde godt greb på tingene. Han gav på eget ansvar ordre til, at Sorte Får ikke måtte gå i skole eller åbne en bog, før mo'er kom hjem. "Hun er her om tre uger, som du naturligvis ved," sagde han, "og jeg er Inverarity sahib. Jeg hjalp med ved din indtrædelse i denne verden, unge mand, og det lader til, at du har benyttet din tid nydeligt. Du må ikke bestille noget som helst. Kan du det?"

"Ja," svarede Punch halvt sløvt. Han havde vidst, at mo'er var på vejen hjem. Så var der udsigt til nok en dragt prygl. Gud ske lov, at fa'er ikke også kom. Tante Rosa havde i den senere tid sagt, at han burde prygles af en mand.

I de næste tre uger blev det overholdt på det strengeste, at Sorte Får ikke tog sig noget til. Han tilbragte tiden i det gamle barnekammer med at se på det itubrækkede legetøj, som han alt sammen skulle aflægge regnskab for til mo'er. Tante Rosa slog ham over fingrene, hvis så meget som en båd var i stykker. Men den synd var af ringe betydning i sammenligning med de

andre åbenbaringer, som tante Rosa kom med skumle hentydninger til. "Når din moder kommer og hører, hvad jeg har at fortælle hende, vil hun måske forstå at sætte pris på dig efter fortjeneste," sagde hun barskt og holdt vagt over Judy, for at ikke denne unge dame skulle sætte sin sjæl i fare ved at forsøge på at trøste sin broder.

Og mo'er kom – i en landauer – helt nervøs af kærlig spænding. Det var rigtignok en mo'er! Hun var ung, utilladeligt ung, og smuk, med en fin rødme på kinderne, øjne der strålede som stjerner, og en stemme, der selv uden de udstrakte armes opfordring kunne drage småbørn til hendes hjerte. Judy løb straks hen til hende, men Sorte Får tøvede.

Mon dette vidunder "blærede sig"? Hun ville ikke strække armene ud imod ham, når hun fik hans forbrydelser at vide. Men var det muligt, at hun ønskede at vinde noget fra Sorte Får ved sine kærtegn? Å ja – hele hans kærlighed og hele hans tillid, men det vidste Sorte Får ikke. Tante Rosa trak sig tilbage og lod mo'er ligge på knæ mellem sine børn, halvt leende, halvt grædende, i den selvsamme forstue, hvor Punch og Judy havde siddet og grædt for fem år siden.

"Nå, unger, kan I huske mig?"

"Nej," svarede Judy ærligt, "men jeg har sagt: 'Gud velsigne fa'er og mo'er' hver aften."

"Lidt," svarede Sorte Får. "Glem du nu bare ikke, at jeg har skrevet til dig hver uge. Det siger jeg ikke for at blære mig, men på grund af hvad der kommer bagefter."

"Hvad kommer der bagefter? Hvad skulle der komme bagefter, min egen dreng?" og hun drog ham igen ind til sig. Han fandt sig kejtet i det, med mange kantede bevægelser. "Ikke

vant til at blive kælet for," sagde den hurtigt opfattende modersjæl. "Det er pigebarnet derimod."

"Hun er for lille til, at det kan gøre ondt, hvis hun slår," tænkte Sorte Får, "og hvis jeg sagde, at jeg ville slå hende ihjel, ville hun blive bange. Jeg gad nok vide, hvad tante Rosa vil fortælle hende."

Der var en noget tvungen stemning ved den sene middag, og da den var omme, tog mo'er Judy på armen og bragte hende til sengs under mangfoldige kærtegn. Troløse lille Judy havde allerede vist tegn til frafald fra tante Rosa. Og det tog denne dame hende yderst ilde op. Sorte Får rejste sig og ville forlade værelset.

"Kom og sig pænt godnat," sagde tante Rosa og rakte en mager kind frem.

"Uh!" sagde Sorte Får. "Jeg plejer aldrig at kysse dig, og jeg vil ikke blære mig. Fortæl det fruentimmer, hvad jeg har gjort, og se så, hvad hun siger."

Sorte Får krøb i seng med en følelse af, at han var gået glip af Paradiset efter at have fået et glimt af det at se gennem porten. En halv time efter stod "det fruentimmer" bøjet over ham. Sorte Får løftede hurtigt højre arm. Det var ikke ærligt spil at komme og slå ham i mørke. Selv tante Rosa prøvede aldrig på det. Men der kom intet slag.

"Blærer du dig? Jeg vil ikke fortælle dig mere, end tante Rosa har gjort, og *hun* ved ikke alting," sagde Sorte Får så tydeligt, han kunne for armene, der lå om hans hals.

"Å, min dreng – min lille, lille dreng! Det var min skyld – *min* skyld, mit elskede barn – men alligevel, hvor kunne vi lade det

være? Tilgiv mig, Punch." Stemmen knækkede over og døde hen i en hvisken, og to varme tårer faldt på Sorte Fårs pande.

"Har hun også fået dig til at græde?" spurgte han. "Du skulle bare se Jane græde. Men du er sød, og Jane er en født løgnerske – det siger tante Rosa."

"Hys, Punch, hys! Min dreng, sådan må du ikke tale. Prøv på at holde en lille smule af mig – en lille smule. Du ved ikke, hvor jeg trænger til det. Punchbarn, kom tilbage til mig! Jeg er din moder – din egen moder – og lige meget med det øvrige. Jeg ved det – ja, jeg ved det, min ven. Men det gør ikke noget nu. Punch, vil du ikke holde lidt af mig?"

Det er forbavsende, hvor meget kæleri en stor dreng på ti år kan finde sig i, når han er ganske sikker på, at der ikke er nogen, som ler ad ham. Der var aldrig blevet gjort stor stads af Sorte Får før, og nu behandlede denne smukke kvinde ham – Sorte Får, Djævelens barn, og arving til den ild, som aldrig udslukkes – som om han var en lille gud.

"Jeg holder rigtigt meget af dig, søde mo'er," hviskede han endelig, "og jeg er glad ved, at du er kommet tilbage, men er du vis på, at tante Rosa har fortalt dig alting?"

"Alting. Hvad gør dog det? Men – " stemmen knækkede over med en hulken, der på samme tid var en latter – "Punch, min stakkels, søde, halvblinde, elskede dreng, tror du ikke, at det var en smule dumt af dig?"

"*Nej*. Det sparede mig for en dragt klø."

Mo'er gøs og smuttede bort i mørket for at skrive et langt brev til fa'er. Her følger et uddrag af det:

.... Judy er en sød, buttet, lille selvgod en, som tilbeder kvindemennesket og går rundt med en ærværdig hestehårs

uhyrlighed, som hun kalder sin tournure! Bærer den ligeså gravitetisk, som hun udvikler sine religiøse anskuelser – og så er hun ikke mere end otte år gammel, Jack! Jeg har netop brændt tournuren, og barnet ligger på min seng og sover, mens jeg skriver. Hende vil jeg straks kunne vinde. Punch kan jeg ikke rigtigt blive klog på. Han har ingen nød lidt med hensyn til mad og drikke, men det lader til, at han er blevet plaget til en systematisk anvendelse af små usandheder, som kvindemennesket overdriver og gør til dødssynder. Kan du huske vor egen opdragelse, min ven, og hvordan frygten for Vorherre den gang så ofte var begyndelsen til en usandhed? Jeg skal nok erobre Punch inden ret lang tid. Nu tager jeg børnene med mig ud på landet for at lære dem at kende mig, og i det store og hele er jeg tilfreds, eller bliver det, rettere sagt, når du kommer hjem, min egen ven, og så skal vi, Gud være lovet, endelig igen være under samme tag allesammen!

Tre måneder efter har Punch – nu ikke længere Sorte Får – opdaget, at han virkelig er ejer af en ægte, levende, elskende mo'er, som på samme tid er en søster, trøsterske og veninde, og at det er hans pligt at beskytte hende, indtil faderen kommer hjem. Usandheder sømmer sig ikke for en beskytter, og når man kan gøre, hvad det skal være, uden at behøve at spørge om forlov, hvad brug er der så for usandheder?

"Mo'er bliver frygteligt vred, hvis du vader gennem den grøft," siger Judy i samtalens løb.

"Mo'er er aldrig vred," svarer Punch. "Hun vil bare sige: 'Du er en lille *pagal*.' Og det er jo ikke så rart, men nu skal du se."

Punch vader gennem grøften og sviner sig til helt op til knæene. "Mo'er," råber han, "nu er jeg så snavset, som jeg på no-

gen *mu-lig* måde kan blive!"

"Så løb op og skift tøj så hurtigt, som du på no-gen *mu-lig* måde kan!" lyder mo'ers klare stemme ud fra huset. "Og lad være med at være en lille *pagal!*"

"Der kan du høre! Det sagde jeg dig jo," siger Punch. "Det er alt sammen noget ganske andet nu, og vi er mo'ers akkurat ligeså meget, som om hun aldrig var rejst fra os."

Dog ikke ganske, Punch, for når unge læber har drukket dybt af hadets, mistankens og fortvivlelsens bitre vande, vil al kærlighed i hele verden ikke fuldstændigt kunne udslette den kundskab, men kærligheden kan for en stund vende formørkede øjne mod lyset og lære dén at tro, der ingen tro havde.

Hans Majestæt Kongen

"Ja! Og Chimo skal sove ved fodenden af sengen, og den røde billedbog, og brødet – for jeg bliver sulten i nat – og det er det hele, frøken Biddums. Og giv mig så et kys, så skal jeg lægge mig til at sove. Så! Ganske rolig. Uh! Den røde billedbog er gledet ned under puden, og brødet bliver til krummer! Frøken Biddums! Frøken *Bid-dums!* Jeg ligger så dårligt! Kom og pusl mig, frøken Biddums."

Hans Majestæt Kongen var ved at gå i seng, og stakkels tålmodige frøken Biddums, der i sit avertissement beskedent havde skildret sig selv som en "ung europæisk dame, vant til at passe småbørn," var nødt til at føje sig efter hans kongelige luner. At gå i seng var altid en langvarig forretning, fordi Hans Majestæt havde et bekvemt tag på at glemme, hvem af hans mange venner, lige fra gadefejerens søn til kommissærens datter, han havde bedt for, og for at ikke guddommen skulle tage det ilde op, plejede han i al ærefrygt at arbejde sig gennem sine små bønner fem gange hver aften. Hans Majestæt Kongen troede på bønnens kraft ligeså oprigtigt, som han troede på Chimo, den tålmodige hønsehund, eller på frøken Biddums, der kunne tage hans gevær – "med *rigtige* knaldhætter" – ned til ham fra den øverste hylde i det store skab i barnekammeret.

Ved barnekammerets dør havde hans myndighed ende. Udenfor den lå hans forældres rige – to såre frygtindgydende personer, som ikke havde nogen tid at spilde på Hans Majestæt Kongen. Hans stemme dæmpedes, når han overskred sine egne

enemærkers grænse, hans handlekraft lammedes, og hans sjæl fyldtes med ærefrygt for den barske mand, der levede blandt en mængde reoler med små rum og de mest bedårende stumper rødt bændel, og den vidunderlige dame, der altid var i begreb med at stige op i eller ud af den store vogn.

Den ene var hersker over "kontorets" mysterier, den anden over det store, spejlfyldte, vildsomme sted "fruens værelse", hvor strålende, duftende kjoler hang på knager milevidt oppe i luften, og toiletbordets plade, som han lige netop kunne nå at se, åbenbarede et areal af spraglede kamme, broderede "lommetørklædeposer" og børster "med hvid ryg".

Der var ingen plads for Hans Majestæt Kongen, hverken i den officielle tilbagetrukkethed eller i den verdslige pomp. Det havde han opdaget for lange, lange tider siden – endda før den gang da Chimo kom til huse, eller før frøken Biddums havde hørt op med at tvine over et bundt fedtede breve, som lod til at være hendes største skat på Jorden. Hans Majestæt Kongen indskrænkede sig derfor klogeligt til sine egne enemærker, hvor kun frøken Biddums, og hun endda uden kraft, satte sig op mod hans herredømme.

Fra frøken Biddums havde han sine få teologiske kundskaber, og dem havde han sammensvejset med de sagn om guder og djævle, som han havde hørt i tjenestefolkenes værelser.

Til frøken Biddums betroede han med lige stor tillid sine iturevne klæder og sine alvorligere sorger. Hun kunne gøre alting i stand igen. Hun vidste nøjagtigt, hvordan Jorden var blevet til, og havde indgydt Hans Majestæt Kongens skælvende sjæl nyt mod den skrækkelige tid i juli måned, da det regnede uafbrudt i syv dage og syv nætter og – der var ingen ark parat,

og alle ravnene var fløjet bort! Hun var det mægtigste væsen, som han endnu var kommet i berøring med – stadig bortset fra de to fjerne, tavse mennesker på den anden side af barnekammerets dør.

Hvor skulle Hans Majestæt Kongen kunne vide, at for seks år siden, netop den sommer, da han var blevet født, var fru Austell ved at blade i sin ægtefælles papirer stødt på et ubehersket brev fra en tåbelig kvinde, som var blevet betaget af den tavse mands styrke og personlige skønhed? Hvor kunne han sige, hvilke ulykker den forglemte stump brevpapir havde voldet i en overdrevent skinsyg hustrus sjæl? Hvor kunne han, til trods for sin visdom, ane, at hans moder havde valgt at gøre dette til et påskud for en skranke og en kløft mellem sig selv og sin ægtemand, en skranke, der blev stærkere og vanskeligere at bryde for hvert år, og at hun, efter at have fremmanet dette husspøgelse, havde gjort det til en husgud, der altid stod på deres vej og forgiftede hele deres liv?

Disse ting lå udenfor Hans Majestæt Kongens område. Han vidste kun, at hans fader hver dag var optaget af et ubegribeligt arbejde for noget, der kaldtes "provinsen", og at hans moder afvekslende var offer for "bal" og "selskab". Til disse forlystelser ledsagedes hun af en hr. kaptajn, som Hans Majestæt Kongen ingen sympati havde for.

"Han ler *ikke*," erklærede han til frøken Biddums, der gerne ville gøre ham blidere stemt. "Han skærer bare ansigter med munden, og når han vil more mig, så morer det mig *ikke*." Og Hans Majestæt Kongen rystede på hovedet som en, der kendte denne verdens svigefuldhed.

Om morgenen og om aftenen var det hans pligt at hilse på sin fader og moder – førstnævnte med et gravitetisk håndtryk og sidstnævnte med et ligeså gravitetisk kys. En gang havde han rigtignok slået armene om sin moders hals, på den måde som han plejede med frøken Biddums. Blonden på hans ærmelinning var hængt fast i en ørenring, og udfaldet af Hans Majestæts lille tilnærmelse blev et halvkvalt skrig og en summarisk bortsendelse til barnekammeret.

"Det er galt," tænkte Hans Majestæt Kongen, "at omfavne damer med noget i ørene. Det skal jeg huske." Og han gentog aldrig forsøget.

Det må indrømmes, at frøken Biddums forkælede ham så meget, som hans natur tillod, som en slags erstatning for hvad hun kaldte "hans papas og mamas hårdhed". Hun kendte ligeså lidt som barnet til det, som var imellem mand og hustru – den bitre foragt for en kvindes tåbelighed på den ene side, den sløve, nagende harme på den anden. Frøken Biddums havde passet mange små børn i sine dage og tjent i mange familier. Da hun var en taktfuld kvinde, så hun kun lidt og sagde endnu mindre, og når hendes elever drog bort over havet til det store ukendte land, som hun med rørende tillid til sine tilhørere kaldte "hjem", pakkede hun sine få ejendele sammen og søgte sig en ny plads, og ødslede al sin kærlighed på hvert nyt hold utaknemmelige. Kun Hans Majestæt Kongen havde gengældt hendes hengivenhed med rente, og for hans uforstående øren havde hun fortalt historien om næsten alle sine forhåbninger og sin higen og tragten, håb der var bristet, og den blændende glans i hendes fædrenehjem "i Calcutta, lige ved Wellingtonpladsen".

Alt, hvad der stod over jævnmålet, var i Hans Majestæt Kongens øjne "Calcuttagodt". Når frøken Biddums havde modsat sig hans kongelige vilje, vendte han udtrykket om for at ærgre denne agtværdige dame, og indtil angerens tårer skyllede arrigskaben bort, var alle slemme ting "Calcuttaslemme".

Af og til skaffede frøken Biddums ham lov til at nyde den sjældne fornøjelse at besøge kommissærens lille pige – den egensindige, fire år gamle Patsie, som til Hans Majestæt Kongens umådelige forbavselse var sine forældres afgud. Ved grundigt at gennemtænke spørgsmålet kom han – ad veje, som de, der har ladet barndommen bagved sig, slet ikke kender – til den slutning, at der blev kælet for Patsie, fordi hun gik med et blåt skærf og havde gult hår.

Denne vigtige opdagelse beholdt han for sig selv. Det gule hår lå fuldstændig over hans evne, for hans egen pjuskede paryk var brun, men der kunne måske gøres noget i retning af det blå skærf. Han bandt en stor knude på sit moskitoforhæng for at huske at spørge Patsie til råds, næste gang de sås. Hun var det eneste barn, han nogensinde havde talt med, og næsten det eneste, han nogensinde havde set. Den lille hukommelse og den meget store og klodsede knude holdt stik.

"Patsie, lån mig dit blå bånd," sagde Hans Majestæt Kongen.

"Så ødelægger du det," svarede Patsie fuld af mistillid, for hun mindedes visse grusomheder begået mod hendes dukke.

"Nej, jeg gør ikke – det lover jeg dig. Jeg vil bare have det om livet."

"Pøh!" sagde Patsie. "Drenge går ikke med skærf. De er bare for piger."

"Det vidste jeg ikke." Hans Majestæt Kongen blev lang i ansigtet.

"Hvem er det, der vil have bånd? Leger I hest, unger?" spurgte kommissærens hustru, som kom ud på verandaen.

"Toby vil have mit skærf," forklarede Patsie.

"Nu bryder jeg mig ikke om det," skyndte Hans Majestæt Kongen sig at tilføje i følelsen af, at når han havde med en af disse skrækkelige "voksne" at gøre, ville hans stakkels lille hemmelighed uden nåde og barmhjertighed blive ham fravristet og måske – hvad der ville være den pinligste vanhelligelse af alle – blive udleet.

"Du skal få en hat fra en knaldert," sagde kommissærens hustru. "Kom her, Toby, så skal vi se at finde en."

Hatten var en stiv, trekantet en, som strålede i rødt og flitterguld. Hans Majestæt Kongen anbragte den på sit kongelige hoved. Kommissærens hustru havde et ansigt, som børn uvilkårligt fik tillid til, og hendes udtryk var kærligt, da hun rettede på den skæve fjerbusk.

"Hjælper den ligeså godt?" stammede Hans Majestæt Kongen.

"Som hvad, lille ven?"

"Som båndet?"

"Ja bevares. Gå hen og se dig selv i spejlet."

Det blev sagt i al oprigtighed og for at bidrage til en eller anden tosset udklædningsscene, som børnene måske havde fundet på. Men den slags små vildbasser har en skarp sans for det latterlige. Hans Majestæt Kongen drejede det store toiletspejl nedad og så sit hoved kronet med en gloende uhyrlighed af en narrehue, en tingest, som hans fader ville flå i

stumper og stykker, hvis den nogensinde viste sig i hans kontor. Han rev den af og brast i gråd.

"Toby," sagde kommissærens hustru alvorligt, "du må ikke være heftig. Det er jeg meget ked af at se. Det er ikke pænt."

Hans Majestæt Kongen hulkede utrøsteligt, og Patsies moder blev blød om hjertet. Hun trak barnet hen til sig og tog ham på skødet. Det var tydeligt nok ikke blot heftighed.

"Hvad er det, Toby? Vil du ikke fortælle mig det? Er du ikke rask?"

Grådstrømmen og ordstrømmen mødtes og kæmpede en stund under kløgning og svælgen og gispen. Så udstødte Hans Majestæt Kongen pludselig et par uforståelige lyde efterfulgt af ordene: "Gå din – vej, dit – lille svinebæst!"

"Toby! Hvad skal det betyde?"

"Det ville han sige. Jeg *ved* det! Det sagde han en gang, da der bare var en lillebitte klat æg på min b-b-bluse, og han ville sige det igen og le ad mig, hvis jeg kom ind til ham med den på hovedet."

"Hvem ville sige det?"

"F-f-fa'er! Og jeg troede, at hvis jeg fik det blå bånd, så ville han give mig lov til at lege med papirkurven under bordet."

"*Hvad* for et blåt bånd, min dreng?"

"Sådan et som Patsie har – et stort blåt bånd omkring m-m-maven!"

"Hvad skal det sige, Toby? Der er noget, som du er bedrøvet over. Fortæl mig det alt sammen, så kan jeg måske hjælpe dig."

"Det er ikke noget," snøftede Hans Majestæt, der mindedes, at han burde være en mand, og løftede sit hoved fra det moderlige bryst, hvorpå det hvilede. "Jeg troede bare, at du – du

kælede for Patsie, fordi hun havde det blå bånd, og – og at hvis jeg også havde det blå bånd, v-ville f-fa'er kæle for mig."

Nu var hemmeligheden røbet, og Hans Majestæt Kongen hulkede bitterligt til trods for de arme, der omfavnede ham, og de trøstende ord, der mumledes over hans ophedede lille pande.

Ind kom Patsie stormende, slæbende på adskillige stykker af kommissærens yndlingsmedestang. "Kom, skal du se, Toby! Der sidder et firben ude på verandaen, og jeg har sagt til Chimo, at den skulle passe på det, til vi kommer. Hvis vi pirrer ved det med denne her, spræller det med halen, og halen falder af. Kom nu! Jeg kan ikke nå."

"Nu kommer jeg," sagde Hans Majestæt Kongen og kravlede ned fra kommissærens hustrus skød efter et hastigt kys.

To minutter efter sprællede firbenets hale på verandaens måtte, og børnene var optaget af at pirre ved den med pinde for at opildne dens udtømte livskraft til "bare et spræl til, for det gør ikke ondt."

Kommissærens hustru stod i døren og så til.

"Det lille skind! Et blåt skærf – og min egen søde Patsie! Mon de bedste af os, eller vi der elsker dem højest, nogensinde forstår, hvad der går for sig i deres tossede små hoveder?"

Hun gik for at finde på noget til at delikatere Hans Majestæt Kongen med.

"I dette klima sidder deres sjæle ikke i deres maver i den alder," sagde kommissærens hustru, "men langt derfra er de heller ikke. Mon jeg kunne få fru Austell til at forstå ham? Stakkels lille fyr!"

Med enfoldig snildhed gjorde kommissærens hustru en visit hos fru Austell, talte længe og kærligt om børn og forhørte sig ganske særligt om Hans Majestæt Kongen.

"Han er inde hos sin guvernante," svarede fru Austell, og hendes tone viste, at det ikke interesserede hende.

Kommissærens hustru, der ikke var dreven i krigskunsten, blev ved med sine spørgsmål.

"Jeg ved ikke," sagde fru Austell. "Alt det overlader jeg til frøken Biddums, og hun mishandler naturligvis ikke barnet."

Kommissærens hustru tog en brat afsked. Den sidste sætning skurrede i hendes øren. "Mishandler naturligvis ikke barnet! Som om det var det hele! Jeg gad vide, hvad Tom ville sige, hvis jeg lod mig nøje med 'ikke at mishandle' Patsie!"

Fra den stund af var Hans Majestæt Kongen en velset gæst i kommissærens hjem og fortrolig ven af Patsie, sammen med hvem han gjorde så mange gale streger, som gårdspladsen og tjenestefolkenes værelser gav lejlighed til. Patsies moder var altid rede med råd, hjælp og medfølelse, og hvis der var brug for hende og der ingen visitter kom, kunne hun tage del i deres lege med en iver, der ville have forfærdet de glathårede løjtnanter, som sad og vred sig forlegent på deres stole, når de var på besøg hos hende, som de uærbødigt kaldte "mutter Bunch".

Ikke desto mindre, til trods for Patsie og Patsies moder og den kærlighed, som disse to ødslede på ham, blev Hans Majestæt Kongen en sørgelig grov forbryder og begik ingen ringere brøde end tyveri – ganske vist uden at nogen vidste af det, men det trykkede ham alligevel.

Der kom en mand ved døren en dag, mens Hans Majestæt legede i forstuen og tjeneren var gået ned til sin middag, med

en pakke til Hans Majestæts mama. Og han lagde den på bordet i forstuen og sagde, at han skulle ikke have svar, og gik sin vej.

Lidt efter hørte mønsteret i panelet op med at interessere Hans Majestæt, hvorimod pakken, en hvid, pænt indpakket en af tiltrækkende form, interesserede ham ganske overordentligt. Hans mama var ude, det samme var frøken Biddums, og der var rødt seglgarn omkring pakken. Rødt seglgarn var noget, han forfærdeligt gerne ville have. Det kunne han bruge til mange af sine små forretninger – til at slæbe sin lille rørstol over gulvet med, til at plage Chimo med, der aldrig kunne forstå sig på seletøj – og så videre. Hvis han tog seglgarnet, så ville det være hans, og ingen ville få noget at vide om det. Han kunne ganske bestemt ikke tage tilstrækkeligt mod til sig til at bede mama om det. Og derfor krøb han op på en stol og løsnede forsigtigt seglgarnet, og se, det stive, hvide papir åbnede sig i fire retninger, og der viste sig en smuk lille læderæske med guldstreger på! Han forsøgte på at binde seglgarnet om igen, men det gik ikke. Altså lukkede han æsken op for at få fuld tilfredsstillelse af sin brøde, og så en ganske dejlig stjerne, der skinnede og funklede og var aldeles henrivende og fristende.

"Det," sagde Hans Majestæt eftertænksomt, "er en strålekrone, sådan en som den, jeg får, når jeg kommer i Himlen. Så skal jeg bære den på hovedet – det siger frøken Biddums. Jeg kunne have lyst til at bære den nu med det samme. Jeg kunne have lyst til at lege med den. Jeg vil tage den og lege med den meget forsigtigt, indtil mama spørger efter den. Jeg tror, den er blevet købt til mig til at lege med – ligesom min vogn."

Hans Majestæt Kongen talte imod sin egen samvittighed, og det vidste han godt selv, for han tænkte straks efter: "Det er lige meget, jeg vil beholde den til at lege med, indtil mama siger: Hvor er den? Og så vil jeg sige: Jeg har taget den, om forladelse. Jeg skal nok passe på ikke at gøre den fortræd, for den er en strålekrone. Men frøken Biddums vil sige, at jeg skal lægge den tilbage igen. Jeg vil ikke vise frøken Biddums den."

Hvis mama var kommet hjem i det øjeblik, ville alt være gået godt. Men det gjorde hun ikke, og Hans Majestæt Kongen stoppede papir, etui og smykke ind på brystet af sin bluse og traskede over i barnekammeret.

"Når mama spørger, skal jeg nok sige det," var den salve, som han smurte på sin samvittighed. Men mama spurgte slet ikke, og i hele tre dage frydede Hans Majestæt Kongen sine øjne med sin skat. Den var ikke til nogen verdens nytte for ham, men den var pragtfuld, og han tænkte sig, at den var faldet ned fra selve Himlen. Mama spurgte stadig ikke, og det forekom ham, når han stjal sig til at kigge på den, som om de funklende sten tabte deres glans. Hvad nytte var en strålekrone til, når den fik en lille dreng til at føle sig så ilde til mode indvendig? Han havde det røde seglgarn ligeså vel som den anden skat, men inderligt ønskede han, at han ikke havde strakt sig videre end til seglgarnet. Det var hans første erfaring i brødefuldhed, og den pinte ham, så snart den første besiddelsesglæde og hemmelige fryd over strålekronen var døet hen.

Hver dag han nølede, gjorde en tilståelse overfor menneskene udenfor barnekammerets dør mere umulig. Flere gange besluttede han at stille sig i vejen for den elegant klædte dame, når hun gik ud, og forklare, at han og ingen anden var i

besiddelse af en strålekrone, meget smuk, men som ikke en sjæl spurgte efter. Men hun gik hurtigt forbi til sin vogn, og lejligheden gik tabt, før Hans Majestæt Kongen kunne drage det dybe åndedræt, der slår en ædel beslutning fast. Den gruelige hemmelighed lagde en kløft mellem ham og frøken Biddums, Patsie og kommissærens hustru, og – o dobbelt hårde skæbne! – når han grublede over det, sagde Patsie, at han var tvær, og fortalte det til sin moder.

Dagene var meget lange for Hans Majestæt Kongen, og nætterne endnu længere. Frøken Biddums havde mere end en gang belært ham om, hvad der til syvende og sidst blev af tyve, og når han gik forbi tugthusets uendeligt lange lermure, rystede han i sine små spændesko.

Men befrielsen kom en eftermiddag, som han havde tilbragt med at lege med både ved kanten af dammen i den nederste ende af haven. Hans Majestæt Kongen kom ind til sin the, og for første gang, så længe han kunne huske tilbage, smagte maden ham ikke. Hans næse var meget kold, og hans kinder var brændende hede. Hans fødder var så tunge, og han tog sig flere gange til hovedet for at forvisse sig om, at det ikke svulmede op.

"Jeg har det meget løjerligt," sagde Hans Majestæt Kongen og gned sin næse. "Det summer sådan i hovedet på mig."

Han gik ganske stille i seng. Frøken Biddums var ude, og tjeneren klædte ham af.

Synden med strålekronen var helt glemt i den yderlige utilpashed, hvortil han vågnede op efter nogle timers blytung søvn. Han var tørstig, og tjeneren havde glemt at sætte drikkevand ind.

"Frøken Biddums! Frøken Biddums! Jeg er så tørstig!"

Intet svar. Frøken Biddums havde fået lov til at gå til en skolekammerats bryllup. Det havde Hans Majestæt Kongen glemt.

"Jeg vil have vand," græd han, men hans stemme var som indtørret i hans hals. "Jeg vil have noget at drikke! Hvor er glasset?"

Han satte sig over ende i sengen og så sig om. Der lød en mumlen af stemmer fra den anden side af barnekammerets dør. Det var bedre at trodse ukendte rædsler end at ligge og kvæles i mørke. Han smuttede ud af sengen, men hans fødder var underligt uregerlige, og han dinglede et par gange. Så skød han døren op, og den pustende, feberglødende lille skikkelse vaklede ind i den strålende oplyste spisestue fuld af smukke damer.

"Jeg er meget varm! Jeg har det meget dårligt," jamrede Hans Majestæt Kongen og klyngede sig til portieren, "og der er intet vand i glasset, og jeg er så tørstig. Giv mig noget vand."

En sort- og hvidklædt skikkelse – Hans Majestæt Kongen kunne ikke se rigtig tydeligt – løftede ham op i højde med bordet og følte på hans håndled og pande. Vandet kom, og han drak i dybe drag, mens hans tænder klaprede mod glassets rand. Så var det, som om alle mennesker forsvandt – alle undtagen den store sort- og hvidklædte mand, der bar ham tilbage til hans seng, mens forældrene fulgte efter. Og så dukkede synden med strålekronen pludselig op og lagde beslag på hans rædselsfyldte sjæl.

"Jeg er en tyv!" gispede han. "Jeg vil sige til frøken Biddums, at jeg er en tyv. Hvor er frøken Biddums henne?"

Frøken Biddums var kommet hjem og bøjede sig over ham.

"Jeg er en tyv," hviskede han. "En tyv – ligesom folkene i tugthuset. Men nu skal du høre. Jeg tog – jeg tog strålekronen, da manden, der kom med den, lod den ligge i forstuen. Jeg lukkede papiret og den lille brune æske op, og den skinnede sådan, og jeg tog den til at lege med, og så var jeg bange. Den ligger på bunden af den store æske. Der var *aldrig* nogen, der spurgte efter den, men jeg var bange. Å, tag den store æske!"

Frøken Biddums bøjede sig lydigt ned til den underste skabshylde og trak den store papæske frem, hvori Hans Majestæt Kongen gemte sine dyrebareste ejendele. Under tinsoldaterne og et lag af lerkugler til en slangebøsse blinkede og strålede en diamantstjerne, klodset indpakket i et halvt ark brevpapir, hvorpå der stod et par ord.

Der var noget ved hovedenden af sengen, der græd, og en mandshånd rørte ved Hans Majestæt Kongens pande. Hans Majestæt Kongen greb pakken og bredte den ud på sengen.

"Det er strålekronen," sagde han og græd bitterligt, for nu da han havde gjort bod, ville han gerne have beholdt det skinnende smykke.

"Det vedkommer også dig," sagde en stemme ved hovedenden af sengen. "Læs brevet. Nu er det ikke tid til at holde noget tilbage."

Brevet var kort, ganske uden omsvøb, og undertegnet med et enkelt forbogstav. "*Hvis De bærer denne i morgen aften, ved jeg, hvad jeg tør vente.*" Datoen var tre uger gammel.

Derpå fulgte en hvisken, og så svarede den dybere stemme: "Og så langt var du gledet bort! Nu synes jeg, vi er kvit, ikke sandt? Å, kan vi da ikke lade denne tåbelighed fare nu og for

bestandig? Finder du virkelig, at det er umagen værd, min elskede?"

"Kys mig med," sagde Hans Majestæt Kongen drømmende. "Du er jo ikke *meget* vred, vel?"

Feberen lagde sig efterhånden, og Hans Majestæt Kongen faldt i søvn.

Da han vågnede, var det i en ny verden – en verden, der befolkedes ikke blot af frøken Biddums, men også af hans forældre, og der var meget kærlighed i den verden, og ikke den mindste smule frygt, men så megen forkælelse, at der ville have været mere end nok for adskillige små drenge. Hans Majestæt Kongen var for lille til at anstille betragtninger over de menneskelige livsvilkårs usikkerhed, ellers måtte han have fået et indtryk af, hvor enestående fordelagtigt det kan være at begå en forbrydelse – ja en dødssynd. Her havde han stjålet strålekronen, og hans løn blev kærlighed og retten til "altid" at turde lege med papirkurven under bordet.

En eftermiddag traskede han over for at besøge Patsie, og kommissærens hustru ville give ham et kys. "Nej, ikke der," sagde Hans Majestæt Kongen med storstilet uforskammethed og dækkede sin ene mundvig med hånden. "Det er mamas sted – der kysser hun mig."

"Nå!" sagde kommissærens hustru kort. Og hun tilføjede ved sig selv: "Ja, jeg bør vel være glad ved det – for hans skyld. Børn er nogle egenkærlige, små bæster, og jeg har jo min Patsie."

For-og-Agter-regimentets trommeslagere

I hærlisten står de stadig opført som "Det uforsagte Fyrstinde Hohenzollern-Sigmaringen-Anspachs Merthyr-Tydfilshire eget kongelige trofaste lette Infanteriregiment, Regimentsdistrikt 329 A", men hæren i alle sine kaserner og marketenderier kender dem nu som "For-og-Agter-regimentet". I tidens løb vil de måske kunne udrette et eller andet, som vil gøre deres nye titel til et hædersnavn, men for øjeblikket skammer de sig bitterligt over den, og det menneske, der kalder dem "For-og-Agter", gør det med fare for det hoved, han bærer på sine skuldre.

To ord udtalte ganske sagte i et vist kavaleriregiments stalde vil få folkene til at storme ud på gaden med livremme og svabere og skældsord, men et fremhvisket "For-og-Agter" vil få dette regiment til at tørne ud med gevær i hånd.

Deres eneste undskyldning er, at de kom igen og gjorde deres bedste for at gøre ende på arbejdet på en sømmelig måde. Men hele deres verden ved, at for en stund var de rent ud sagt slagne, mørbankede, kuede, rystende og bange. Folkene ved det, deres officerer ved det, krigsministeriet ved det; og når den næste krig kommer, vil fjenden også få det at vide. Der er et par linjeregimenter, som har et sort mærke ved deres navn, og det vil de til den tid udslette, hvad der vil være yderst ubehageligt for de tropper, på hvem de foretager udslettelsen.

Den engelske soldats mod antages officielt at være hævet over enhver tvivl, og som en almindelig regel er det også tilfældet. Undtagelserne bliver af sømmelighedsfølelse skubbet ud af syne og omtales kun i den dristigste og mest løsslupne samtale, som undertiden skyller hen over et messebord ved midnatstid. Så hører man sælsomme og uhyggelige historier, om soldater, der ikke ville følge deres officerer, om ordrer, der blev givet af dem, der ikke havde ret til at give dem, og om skændsel, der, hvis ikke den engelske hærs stadige held havde været, kunne være endt i et eklatant nederlag. Det er ikke lystige historier at lytte til, og messens medlemmer fortæller dem med dæmpede stemmer, mens de sidder ved de store brændebål, og den unge officer bøjer sit hoved og tænker ved sig selv, at med Guds hjælp skal hans folk aldrig opføre sig grimt.

Den engelske soldat bør nu ikke dadles ubetinget for sine lejlighedsvise forseelser, men denne dom må han helst ikke få at vide. En nogenlunde intelligent general kan spilde et halvt år på at lære at forstå den specielle krig, som han netop fører. En oberst kan fuldstændig mangle forståelsen af, hvad hans regiment egentlig duer til, i tre måneder efter, at det er rykket i felten, og selv en kompagnichef kan fejle og lade sig narre med hensyn til sin håndfuld folks sindstilstand og temperament, og derfor bør man ikke bebrejde soldaten, navnlig nutidens soldat, hvis han gyser tilbage. Han bør skydes eller hænges bagefter – for at sætte mod i de andre; men han bør ikke skældes ud i aviserne, for det er mangel på takt og ødslen med plads.

Lad os sige, at han har stået i tjenesten i måske fire år. Om to år til får han sin afsked. Han har ingen medfødte moralbegreber, og fire år er ikke tilstrækkeligt til at gøre hans

konstitution sej eller lære ham, hvor helligt et begreb hans regiment er. Han har lyst til at svire, han har lyst til at more sig – i Indien har han lyst til at spare penge sammen – og han har ikke i mindste måde lyst til at komme til fortræd. Han har fået akkurat tilstrækkelig megen opdragelse til halvvejs at forstå hensigten med de ordrer, han får, og til at spekulere over forskellen mellem glatrandede sår, snitsår og kontusionssår. Sådan ved han, når han får befaling til at deployere under beskydning af fjenden som indledning til et angreb, at han løber meget stor fare for at blive skudt under deployeringen, og får en mistanke om, at han bliver ofret for at vinde en halv snes minutter. Enten deployerer han så med desperat hurtighed, eller han trykker sig eller klumper sig sammen eller løber sin vej, alt efter den disciplin, som han har stået under i fire år.

Væbnet med utilstrækkelige kundskaber, belemret med en uudviklet indbildningskraft, trykket af de lavere klassers uhyre egenkærlighed, og uden den støtte at føle sig knyttet til sit regiment, bliver denne unge mand pludselig stillet ansigt til ansigt med en fjende, som i østerlandene altid er grim, i reglen høj og langhåret, og ofte larmende. Hvis han kigger til højre og venstre og ser gamle soldater – folk, som har tolv års tjeneste bag sig, og om hvem han ved, at de forstår sig på tingene – tage et angreb, et stormløb eller en demonstration uden at lade sig forbløffe, føler han sig trøstet og sætter sin bøssekolbe til skulderen med et kækt hjerte. Hans sindsro bliver større, hvis han hører en af de ældre, som har oplært ham til soldat og lejlighedsvis slået hans hoved i smadder, hviske: "Sådan brøler og skaber de sig i fem minutter. Og så kommer de stormende, og så tager vi dem i kværken!"

Men hvis han derimod kun ser mænd, der er ligeså unge i tjenesten som han selv, blive blege og lege med deres aftrækkere og sige: "Hvad satan skal dette her blive til?" mens kompagnicheferne sveder, så vandet render ned i deres sabelfæster, og råber: "Første geled, bajonetten på. Så, rolig – rolig! Sigte tre hundrede – nej, fem! Fald ned, alle mand! Rolig! Første geled, på knæ!" og så fremdeles – så bliver han ilde tilpas, og han bliver overordentlig elendig, når han hører en kammerat gå bagover med et rabalder, som når ildtøjet ramler sammen på kamingitteret, og et brøl som en okse, der bliver slået for panden. Hvis han kan traske lidt omkring og få lov til at se virkningen af sin egen ild på fjenden, bliver han bedre til mode, og så kan han arbejdes op til den blinde kamplidenskab, der stik imod den almindelige tro beherskes af en kold djævel og får mænd til at ryste som koldfeber. Men hvis han er nødt til at stå stille og begynder at føle kulde i hjertekulen og under denne krise bliver mulet slemt og hører ordrer, som aldrig er givet, så knækker han sammen, og han knækker sammen for ramme alvor, og af alle ting under solens lys er intet frygteligere end et engelsk regiment, der er blevet bange. I værste fald, og når panikken er ligefrem epidemisk, må man ganske simpelt lade folkene løbe, og kompagnicheferne gør klogest i at ty over til fjenden og blive der for sikkerheds skyld. Men hvis man kan få folkene til at komme tilbage, så er de ikke behagelige at træffe på, for to gange løber de ikke.

Om tredive år eller så fra nu af, når det er lykkedes os at give alt, hvad der bærer bukser, en halvvejs opdragelse, vil vor hær være et velsignet upålideligt stykke maskineri. Den vil vide for meget, og den vil udrette for lidt. Endnu senere, når alle folkene

står på det samme åndelige niveau som officeren i vore dage, vil den erobre Jorden. I det store og hele kan man sige, at man må anvende enten sjovere eller gentlemen, eller allerhelst sjovere kommanderede af gentlemen, til slagtergerning, der skal gøres dygtigt og flot. Den ideale soldat bør naturligvis kunne tænke selv – det siger "Lommebog for Hæren". Men for at opnå denne duelighed må han desværre gennemgå det trin at tænke på sig selv, og det vildleder geniet. En sjover er muligvis langsom til at tænke selv, men han er oprigtigt begærlig efter at slå ihjel, og en smule prygl lærer ham at passe på sit eget skind og gennemhulle andres. Et inderlig religiøst højlænderregiment med indædte presbyterianere til officerer er måske en grad frygteligere i kampen end tusind stridige, uansvarlige irske kæltringer anførte af højst usømmelige unge vantroende. Men dette bekræfter reglen – som lyder, at man ikke kan stole på folk af mellemslagsen. De har anskuelser om værdien af menneskeliv og har fået en opdragelse, der ikke har lært dem at gå på og tage, hvad der falder for. Der sørges omhyggeligt for, at de ikke bliver afstivede med kammerater, der har været i ilden, og så længe denne afstivning ikke genindføres, hvad mange regimentskommandører gerne vil have, er de mere tilbøjelige til at gøre sig selv til skam, end rigets størrelse og hærens værdighed tillader. Deres officerer er så fortrinlige, som de vel kan være, fordi deres uddannelse begynder tidligt, og Gud har nu en gang indrettet det sådan, at en velvoksen ung mand af den engelske middelklasse overgår alle andre unge mænd i henseende til rygrad, hjerne og hjerte. Af denne grund kan en dreng på atten år stå rank, uden at tage sig noget til, med en legetøjssabel i hånden og fryd i sit hjerte, indtil han falder for

en kugle. Hvis han dør, dør han som en gentleman. Hvis han kommer sig, skriver han hjem, at han "har fået et lille hagl", "er blevet pebret" eller "væltet over ende", og giver sig så til at bestorme regeringen om en invalidepension, indtil den næste krig bryder ud, hvorefter han begår mened overfor lægekommissionen, besnakker sin oberst, brænder røgelse for sin adjudant, og får lov til igen at gå til fronten.

Og denne prædiken bringer mig lige til et par af de mest durkdrevne, små sataner, som nogensinde har slået på en tromme eller tudet i en pibe i et engelsk regiments musikkorps. De endte deres syndefulde løbebane med åbenbart og vitterligt mytteri og blev skudt for det. Deres navne var Jakin og Lew – Piggy Lew – og de var to frække, slemme trommeslagerdrenge, som begge to jævnligt blev risede af For-og-Agter-regimentets tamburmajor.

Jakin var en undersætsig hvalp på fjorten år, og Lew var omtrent på samme alder. Når der ikke blev passet på dem, røg og drak de. De havde for vane at bande på kasernemaner, hvad der vil sige en koldblodig banden med sammenbidte tænder, og de sloges en gang om ugen. Jakin var groet op i en eller anden londonsk rendesten og havde måske og måske ikke passeret gennem et børnehjem, før han opnåede trommeslagerværdigheden. Lew kunne fra sine tidligste år ikke mindes andet end regimentet og glæden ved at lytte til musikken. Et eller andet sted i sin skidne, lille sjæl gemte han en ægte kærlighed til musik, og naturen havde begået den kolossale fejltagelse at udstyre ham med et englehoved, så at smukke damer, der så regimentet, når det mødte til gudstjenesten, plejede at kalde ham "sød". De hørte aldrig hans

bidende bemærkninger om deres væsen og moral, når han marcherede tilbage til kasernen sammen med musikkorpset og spekulerede på nye fornærmelser imod Jakin.

De andre trommeslagerdrenge hadede begge fyrene på grund af deres ulogiske opførsel. Jakin kunne tampe Lew, eller Lew kunne mase Jakins ansigt ned i gadesnavset, men ethvert forsøg på angreb af en tredje person blev mødt med forenede kræfter af Lew og Jakin, og følgerne var smertelige. Drengene var regimentets ismaeler, men velhavende ismaeler, for de sloges for penge til fornøjelse for kasernen, eller også blev de pudset på andre drenge, og på den måde samlede de grunker.

På den dag, jeg her taler om, var der uenighed i lejren. De var netop på ny blevet overbevist om at have røget, hvad der var slemt for drenge, der bruger marketenderens tobak, og Lews påstand var, at Jakin havde "stinket så forbandet, fordi han gik med piben i lommen", så at han og han alene var ansvarlig for den dragt ris, som de begge endnu var ømme af.

"Jeg siger dig, at jeg havde gemt piben omme bagved kasernen," sagde Jakin fredeligt.

"Du er en forbandet løgnhals," svarede Lew uden hidsighed.

"Og du er en forbandet lille bastard," sagde Jakin, stærk i bevidstheden om, at hans egen herkomst var ukendt.

Nu gives der et ord i kasernegrovhedernes store ordbog, som ikke kan gå upåtalt hen. Man kan kalde en mand en tyveknægt og ikke risikere noget derved. Man kan endda kalde ham en kujon uden at opleve andet, end at en støvle suser forbi ens øre, men man må ikke kalde en mand en bastard, med mindre man er beredt på at bevise det lige i synet på ham.

"Det kunne du godt have ventet med, indtil jeg ikke længere var så øm," sagde Lew sørgmodigt, mens han søgte at smutte indenfor Jakins parade.

"Jeg skal gøre dig endnu ømmere," svarede Jakin velvilligt og langede Lew et stød på hans hvide pande.

Alt ville være gået godt, og denne historie, som det hedder i bøgerne, ville aldrig være blevet skrevet, hvis ikke basarsergentens søn, en lang dagdriver på fem og tyve, af sin onde skæbne var blevet ført til stedet efter kampens første omgang. Han var evig og altid i pengetrang, og han vidste, at drengene havde moneter.

"Slås I nu igen?" sagde han. "Jeg melder jer til min fader, og så melder han jer til oversergenten."

"Hvad rager det dig?" sagde Jakin, hvis næsebor udspilede sig i kamplyst.

"Næ, ikke mig. Men I kommer i fedtefadet, og der har I været for tit til, at I rigtig har råd til det."

"Hvad satan kender du til, hvad vi har gjort?" spurgte englebarnet Lew. "*Du* er jo ikke i hæren, dit lusede snyltedyr af en civilist."

Og han nærmede sig manden fra venstre.

"Bare fordi du træffer to herrer i færd med at afgøre deres mellemværende med næverne, kommer du og stikker din grimme snude ind, hvor ingen har haft bud efter dig. Rend hjem til din moder, den halvkastetæve – ellers skal vi lære dig," sagde Jakin.

Manden forsøgte på repressalier ved at dunke drengenes hoveder sammen. Hermed ville han have haft held, hvis ikke Jakin havde dunket ham i maven, og hvis Lew havde undladt at

sparke ham på skinnebenene. De sloges med ham, blødende og åndeløse, i en halv time, og efter at have fået alvorlige prygl rev de triumferende deres modstander til jorden, ligesom rottehunde river en sjakal over ende.

"Nu," gispede Jakin, "skal jeg lære dig." Og han gav sig til at slå løs på mandens ansigt, mens Lew trampede på de ydre dele af hans krop. Ridderlighed er ikke den almindelige trommeslagerdrengs stærke side. Han slås for at vinde, ligesom bedre folk end han gør.

Uhyggelig at se til var den ruin, som endelig undslap, og frygtelig var basarsergentens harme, frygtelig var også scenen i ordonnansværelset, da de to syndere mødte for at svare på beskyldningen for halvvejs at have myrdet en "civilist". Basarsergenten tørstede efter en straffeproces, og hans søn løj. Drengene stod ret, mens vidnesbyrdenes sorte skyer trak sammen.

"I små sataner er mere til ulejlighed end resten af regimentet tilsammen," sagde obersten vredt. "Man kunne ligeså gerne slå vand på en gås, og jeg kan jo ikke ret godt arrestere jer eller mulktere jer. I må have ris igen."

"Undskyld, hr. oberst, men må vi ikke sige noget til vort forsvar?" skingrede Jakin.

"Hvad? Hvad for noget? Siger du mig imod?" sagde obersten.

"Nej, hr. oberst," svarede Lew, "men hvis der kom en mand til Dem og sagde, at han ville melde Dem, bare fordi De tog Dem en lille omgang med en ven, og ville presse penge ud af Dem, hr. oberst –"

Ordonnansværelset eksploderede i et latterbrøl. "Nå, hvad så?" sagde obersten.

"Ja, det var det, den gemene *jarnwar* der ville, hr. oberst, og han havde også gjort det, hvis vi ikke havde forhindret ham. Vi slog ham ikke så meget, hr. oberst. Han havde ingen som helst slags ret til at blande sig i vore sager. Jeg har ikke noget imod at få ris af tamburmajoren og heller ikke mod at blive meldt af en korporal, hvem det så er, men Fand… – men jeg synes ikke, at det er rigtigt, hr. oberst, at en civilist skal komme og være vigtig overfor en, der er i hæren."

Et nyt latterudbrud rystede ordonnansværelset, men obersten bevarede alvoren.

"Hvilket slags skudsmål har disse drenge?" spurgte han regimentets stabssergent.

"Efter hvad stabshornisten siger," svarede denne højtagtede embedsmand – den eneste sjæl i regimentet, som drengene var bange for – "gør de alt muligt galt *undtagen* at lyve."

"Er der nogen rimelighed i, at vi ville klø den fyr for sjov, hr. oberst?" sagde Lew og pegede på klageren.

"Nå, ja, så kan I slippe med en advarsel!" sagde obersten pirreligt, og da drengene var borte, holdt han en forelæsning for basarsergentens søn om den synd at stikke sin næse i andres sager til ingen nytte og gav ordre til, at stabshornisten skulle holde bedre disciplin blandt trommeslagerne.

"Hvis nogen af jer møder til prøve igen med så meget som en rift i jeres to grimme små fjæs," buldrede stabshornisten, "skal jeg sige til tamburmajoren, at han skal flå skindet af ryggen på jer. Forstår I det, I satans unger?"

Og så angrede han sine ord netop så længe, som Lew, der så ud som en engel i rød kirsejs-uniform, trådte i stedet for en af trompeterne, som lå på sygehuset, og blæste ekko i et stykke

bataljemusik. Lew var unægtelig født musiker og havde jævnlig i sine mere begejstrede øjeblikke udtalt ønsket om at lære at behandle hvert eneste instrument i korpset.

"Der er ikke noget i vejen for, at du kan blive stabshornist, Lew," sagde stabshornisten, der selv havde komponeret valse, og som sled i det dag og nat til gavn for sit musikkorps.

"Hvad var det, han sagde?" spurgte Jakin, da prøven var forbi.

"Sagde, jeg kunne blive en forbandet stabshornist og om aftenen blive inviteret ind i messen og få et glas sherry."

"Hæ! Nå, så han sagde, du kunne blive en forbandet nonkombattant! Hvor det ligner ham. Når jeg er færdig med min tjeneste som dreng – det er en helvedes skam, at den ikke regnes med, når man skal have pension – så lader jeg mig hverve som menig. Og så er jeg underkorporal om et år – da jeg kender så godt til hele historien både indvendigt og udvendigt. Om tre år er jeg sergent. Men jeg gifter mig ikke til den tid, nej, du kan tro nej! Jeg hænger ved og lærer officersvæsen og søger om forflyttelse til et regiment, hvor jeg ikke er kendt. Og så bliver jeg officer. Og så inviterer jeg dig ind på et glas sherry, mosjø Lew, og du får sgu pænt lov til at blive stående i forstuen, til messesergenten kommer med glasset og giver dig det i dine beskidte hænder."

"Tror du, jeg vil være stabshornist? Næ, la' vær'. Jeg vil også være officer. Der er intet så godt som ihærdighed og udholdenhed, siger skolelæreren. Regimentet skal ikke hjem i de første syv år. Til den tid er jeg underkorporal eller i alt fald nær ved det."

Således drøftede drengene deres fremtidsplaner og opførte sig skikkeligt en uges tid. Det vil sige, Lew begyndte på et

kurmageri med fanesergentens trettenårige datter – "ikke," som han forklarede Jakin, "i nogen som helst giftermålshensigt, men for at holde sig i øvelsen." Og den sorthårede Cris Delighan fandt mere fornøjelse i det kurmageri end i dem, hun før havde oplevet, og de andre trommeslagerdrenge rasede i vildt kor, og Jakin holdt prædikener om farerne ved at "indlade sig i skørteroderi."

Men hverken elskov eller dyd ville længe have holdt Lew på sømmelighedens stier, hvis ikke der var opstået et rygte om, at regimentet skulle sendes i aktiv tjeneste for at deltage i en krig, som vi for kortheds skyld vil kalde "de forsvundne stammers krig."

Kasernen hørte rygtet, næsten endnu før det nåede officersmessen, og af alle de ni hundrede mænd i kasernen havde ikke ti set et skud affyret for alvor. Obersten havde for tyve år siden været med til en grænseekspedition; en af majorerne havde været i ilden ved Kap. En uforbederlig desertør i E-kompagniet havde hjulpet med til at rydde gader i Irland, men det var også det hele. Regimentet havde været lagt på hylden i mange år. Den allerstørste del af dets menige havde stået en tre, fire år i tjenesten. Underofficererne var under tredive år gamle, og både menige og sergenter havde glemt at tale om de historier, der i korte ord var indskrevet på fanen – den nye fane, der højtideligt var blevet velsignet af en ærkebiskop i England, før regimentet blev sendt til Indien.

De længtes efter at komme til fronten – de var begejstret ivrige derefter – men de havde intet begreb om, hvad krig betyder, og der var ingen, som kunne sige dem det. De var et regiment med opdragelse. Procentantallet af skoleattester i

deres rækker var højt, og de fleste af folkene kunne mere end læse og skrive. De var rekrutterede i trofast overholdelse af territorialideen, men selv havde de intet begreb om denne ide. De bestod af udskrevne fra en overbefolket fabriksegn. Systemet havde fået kød og muskler til at gro på deres små knokler, men det kunne ikke sætte hjerte i sønner af mænd, der igennem mange slægtled havde gjort alt for meget arbejde for alt for ringe betaling, havde svedt i tørrestuer, krummet sig over væve, hostet mellem blyhvidt og rystet af kulde på kalkpramme. Mændene havde fundet mad og hvile i hæren, og nu skulle de ud og slås med "niggere" – mennesker, som løb deres vej, hvis man truede ad dem med en kæp. Af denne grund råbte de muntert hurra, da rygtet nåede dem, og de fiffige, kontoristagtige underofficerer spekulerede på udsigterne til lønningstillæg og til at lægge penge op. I hovedkvarteret sagde folk:

"Det Uforsagte har aldrig været i ilden i den sidste menneskealder. Lad os derfor vænne dem langsomt til det ved at sætte dem til at dække samfærdselslinjer." Og dette ville også være sket, hvis ikke tingen havde været den, at der var brug – nødvendig brug – for engelske regimenter ved fronten, og der var tvivlsomme indfødte regimenter, som kunne udføre de mere underordnede pligter.

"Sæt dem i brigade sammen med to stærke regimenter," sagde hovedkvarteret. "De får måske lidt høvl, men de lærer nok deres sager, inden krigen er omme. Der er ingenting, der gør et regiment så fikst i felten som, at der bliver slået alarm om natten, og at et par efternølere bliver hugget ned. Vent bare, til en halv snes af deres skildvagter har fået halsen skåret over."

Obersten skrev henrykt, at stemningen blandt hans folk var fortrinlig, at regimentet var alt, hvad man kunne ønske, og kærnesundt. Majorerne smilede med en sindig glæde, og løjtnanterne valsede rundt i messen to og to efter middagen og øvede sig i revolverskydning, til de var nær ved at skyde hinanden. Men i Jakins og Lews hjerter var der forfærdelse. Hvad ville der blive gjort ved trommeslagerne? Skulle musikkorpset med til fronten? Hvor mange af trommeslagerne skulle følge med regimentet?

De drøftede sagen, mens de sad i et træ og røg.

"Der er sgu størst udsigt til, at de lader os blive ved depotet sammen med fruentimmerne. Det ku' du lide," sagde Jakin sarkastisk.

"Mener du for Cris' skyld? Hvad er et fruentimmer eller et helt depot fuldt af fruentimmer i sammenligning med udsigten til at komme i felten? Du ved godt, at jeg er ligeså essig efter at komme med som du," svarede Lew.

"Bare jeg var horntuder," sagde Jakin sørgmodigt. "Tom Kidd skal med – han, som jeg kan klaske op ad en væg, men de tager rimeligvis ikke os."

"Så lad os gå hen og gøre Tom Kidd så dårlig, at han ikke mere kan tude i hornet. Du kan holde hans hænder, så skal jeg sparke ham," sagde Lew og drejede sig i sædet på grenen.

"Det går heller ikke. Vi er ikke den slags folk, at vi kan misbruge vor prestige – for den er ikke fin. Hvis de lader musikken blive ved depotet, kommer vi ikke med, det er ikke til at tage fejl af. Og selv om musikken skal med, bliver vi måske kasseret af helbredsårsager. Er dit helbred godt, Piggy?" spurgte Jakin og gav Lew et kraftigt puf i ribbenene.

"Det er det," svarede Lew med en ed. "Men doktoren siger, at dit hjerte er svagt, fordi du ryger så meget på fastende hjerte. Skyd brystet ud, så skal jeg prøve dig."

Jakin skød brystet frem, og Lew huggede ham i det af alle kræfter. Jakin blev ganske bleg, gispede, kvækkede, drejede øjnene i hovedet og sagde: "Der er ingenting i vejen."

"Du er god nok," sagde Lew. "Jeg har hørt om mænd, der døde, når de blev ramt lige på brystbenet."

"Men det hjælper os alligevel ikke til at komme med," sagde Jakin, "ved du, hvor det er, vi er beordret hen?"

"Vorherre må vide det, men han siger ikke noget om det. Et eller andet sted oppe ved fronten for at skyde pathanere – store, langhårede bæster, som krænger en, hvis de får fat på en. Det hedder sig for resten, at deres kvindfolk er kønne."

"Er der noget at hole?" spurgte den ryggesløse Jakin.

"Ikke en skilling, siges der, med mindre man vil grave i jorden og se, om niggerne har skjult noget. De er en tarvelig bande."

Jakin stod oprejst på grenen og stirrede ud over sletten.

"Lew," sagde han, "der kommer obersten. Obersten er en skikkelig gammel rad. Lad os gå hen og snakke med ham."

Lew var nær faldet ned af træet over forslagets dristighed. Ligesom Jakin frygtede han hverken Gud eller mennesker, men der er dog grænser selv for en trommeslagerdrengs frækhed, og at tale til en oberst var –

Men Jakin havde ladet sig glide ned ad stammen og sat fart på i retning af obersten. Denne officer kom gående fordybet i tanker og syner af et kommandørkors – ja selv en adelstitel, for havde han ikke under sin kommando et af de bedste

linjeregimenter – det Uforsagte? Og nu opdagede han to små drenge, der styrtede løs på ham. En gang tidligere var det blevet højtideligt meldt ham, at "trommeslagerne gjorde mytteri", og at Jakin og Lew var anstifterne. Dette så ud som en organiseret sammensværgelse.

I ti meters afstand gjorde drengene holdt, marcherede, indtil de var de reglementerede fire skridt fra obersten, og gjorde begge to honnør, hver af dem så rank som en ladestok og ikke stort højere.

Obersten var i velvilligt lune. Drengene så meget ynkelige og ubehjælpsomme ud på den øde slette, og den ene af dem var køn.

"Nå!" sagde obersten, da han så, hvem de var. "Er det jeres mening at slå mig til jorden her på åben mark? Jeg skal virkelig ikke gøre jer fortræd, skønt" – han snusede mistænksomt i luften – "skønt I har røget."

Nu var det tid til at smede, mens jernet var varmt. Deres hjerter bankede voldsomt.

"Undskyld, hr. oberst," begyndte Jakin. "Bliver regimentet beordret til aktiv tjeneste, hr. oberst?"

"Det tænker jeg," svarede obersten høfligt.

"Skal musikken med, hr. oberst?" spurgte begge i munden på hinanden og tilføjede i samme åndedræt: "Vi skal da med, hr. oberst, skal vi ikke?"

"I!" sagde obersten og trådte et skridt tilbage for at få bedre overblik over de to små skikkelser. "I! I ville krepere på den første marchdag."

"Nej, vi ville ikke, hr. oberst. Vi kan marchere med regimentet, hvorhen det skal være – både til parade og alle

andre steder," sagde Jakin.

"Hvis Tom Kidd skal med, knækker han sammen som en lommekniv," sagde Lew. "Tom har årekludder i begge benene, hr. oberst."

"Hvad for noget kludder?"

"Årekludder. Det er derfor de hovner, når paraden varer længe, hr. oberst. Hvis han kan komme med, kan vi også."

Atter så obersten længe og vist på dem.

"Ja, musikken skal med," sagde han ligeså alvorligt, som om han havde talt til en kollega. "Har I forældre, nogen af jer to?"

"Nej, hr. oberst," kom det jublende fra Lew og Jakin. "Vi er forældreløse begge to. Der er ingen at tage hensyn til for vores skyld."

"I arme, små rollinger, I vil gerne med til fronten med regimentet, hvad? Hvorfor det?"

"Jeg har båret dronningens uniform i to år," sagde Jakin. "Det er meget hårdt, at man ikke får noget til gengæld for, at man har gjort sin pligt, hr. oberst."

"Og – og hvis jeg ikke kommer med, hr. oberst," afbrød Lew, "siger stabshornisten, at han vil tage og gøre mig til en forb… – en velsignet musiker. Og det før jeg har været i ilden, hr. oberst."

Det varede længe, inden obersten svarede. Så sagde han roligt: "Hvis doktoren giver jer lov, kan I gerne komme med. I jeres sted ville jeg lade være med at ryge."

Drengene gjorde honnør og forsvandt. Obersten gik hjem og fortalte historien til sin kone, der nær havde givet sig til at græde over den. Obersten var vel tilfreds. Hvis stemningen var sådan blandt børnene, hvad ville så ikke de voksne mænd gøre?

Jakin og Lew trådte uhyre fornemt ind på drengenes belægningsstue og ville i mindst ti minutter ikke indlade sig med deres kammerater. Så drævede Jakin, nær ved at revne af stolthed:

"Jeg har snakket med obersten. Skikkelig gammel rad er obersten. Jeg sagde til ham: 'Oberst,' sagde jeg, 'lad mig følge med regimentet til fronten.' – 'Gu skal du med til fronten,' sagde han, 'og jeg ville bare ønske, at der var flere som dig blandt de beskidte, små sataner, der slår på tromme.' Kidd, hvis du smider dine munderingsgenstande efter mig, fordi jeg fortæller dig sandheden til dit eget gavn, så får du hovne ben."

Ikke desto mindre stod der et mægtigt slag på belægningsstuen, for drengene nagedes af misundelse og had, og hverken Jakin eller Lew optrådte på en forsonlig måde.

"Nu går jeg hen for at sige farvel til min kæreste," sagde Lew for at sætte kronen på det hele. "I vover ikke at røre ved mit tøj; det skal jeg have med i felten. Jeg har fået en særlig opfordring af obersten til at gå med."

Han slentrede af sted og fløjtede mellem træerne bagved de gifte folks kvarterer, så længe indtil Cris kom ud til ham, og efter at de indledende kys var givet og taget, begyndte Lew at forklare situationen.

"Jeg skal til fronten med regimentet," sagde han tappert.

"Piggy, du er en lille løgnhals," svarede Cris, men med bange anelser i hjertet, for Lew plejede ikke at lyve.

"Det kan du selv være, Cris," sagde Lew og lagde en arm om hendes liv. "Med skal jeg. Når regimentet marcherer af sted, får du mig at se blandt de andre, nok så lystig og kæk. Giv mig et kys til, Cris, i den anledning."

"Hvis bare du blev ved depotet – hvor du burde være – kunne du få ligeså mange, som – som du har lyst til," klynkede Cris og lavede trutmund.

"Det er hårdt, Cris. Jeg indrømmer dig, det er hårdt. Men hvad skal man gøre? Hvis jeg blev ved depotet, ville du ikke have høje tanker om mig."

"Rimeligvis ikke, men så ville jeg have dig hos mig, Piggy. Og alle tanker i verden er ikke noget imod kys."

"Og alle kys i verden er ikke noget imod at have en medalje til at bære på brystet."

"*Du* får ikke nogen medalje."

"Gu' gør jeg så. Jeg og Jakin er de eneste trommeslagerdrenge, som kommer med. Alle de andre er voksne mænd, og vi får vores medaljer ligeså godt som de."

"De måtte hellere have taget enhver anden end dig, Piggy. Du bliver skudt – du er så forvoven. Bliv hos mig, søde Piggy, her nede ved depotet, så skal jeg elske dig oprigtigt og altid."

"Vil du da ikke gøre det alligevel, Cris? Det sagde du, at du ville."

"Naturligvis vil jeg det, men det andet er meget dejligere. Vent, til du er blevet lidt større, Piggy. Nu er du jo ikke højere end jeg."

"Jeg har stået i hæren i to år, og jeg vil ikke forspilde en udsigt til at komme i felten, og du skal ikke prøve på at få mig til det. Jeg kommer nok tilbage, Cris, og når jeg så lader mig hverve, så gifter jeg mig med dig – gifter mig med dig, så snart jeg bliver underkorporal."

"Vil du love mig det, Piggy?"

Lew tænkte på den fremtid, som Jakin kort forinden havde udkastet planer til, men Cris' mund var ganske tæt ved hans.

"Ved Gud, det lover jeg dig!"

Cris lagde en arm om hans hals.

"Jeg vil ikke mere holde dig tilbage, Piggy. Gå og hent dig din medalje, og så skal jeg lave dig en ny sypose, så pæn som jeg kan," hviskede hun.

"Kom en lok af dit hår i den, Cris, så skal jeg gå med den i lommen, så længe jeg lever."

Så græd Cris igen, og dermed var mødet forbi. Den offentlige mening blandt trommeslagerdrengene steg til febertemperatur, og Jakins og Lews liv blev lidet misundelsesværdige. Ikke blot havde de fået lov til at lade sig hverve to år før den reglementerede alder for drenge – fjorten – men, tilsyneladende på grund af deres store ungdom, fik de tilladelse til at komme med til fronten – hvad der ikke var hændt nogen trommeslager, så længe en dreng kunne mindes. Musikkorpset, som skulle ledsage regimentet, var blevet indskrænket til de reglementerede tyve mand, og det overskydende antal trådte igen ind i geledderne. Jakin og Lew blev tildelte musikkorpset som overtallige, skønt de langt ville have foretrukket at blive hornblæsere ved kompagnierne.

"Det gør ikke stort til sagen," sagde Jakin, efter at de var blevet inspiceret af lægen. "Vær du glad ved, at vi overhovedet får lov til at komme med. Doktoren sagde, at når vi kunne tåle den omgang, vi fik af basarsergentens søn, kunne vi tåle næsten hvad det skulle være."

"Det kan vi også," sagde Lew og kastede et kærligt blik på den klodsede og dårligt lavede sypose, som Cris havde givet ham,

med en lok af hendes hår snoet sammen til et stort, skrævende "L" udenpå.

"Det var den pæneste, jeg kunne lave," hulkede hun. "Jeg ville hverken lade moder eller sergenternes skrædder hjælpe mig. Behold den altid, Piggy, og husk, at jeg elsker dig trofast."

De marcherede til banegården, ni hundrede og tresindstyve mand stærke, og hver eneste sjæl i garnisonsbyen gav møde for at se dem tage af sted: Trommeslagerne skar tænder ved synet af Jakin og Lew, der marcherede med musikken, de gifte koner græd på perronen, og regimentet råbte hurra, til det blev sort i ansigtet.

"Kønne, støtte karle," sagde obersten til sin næstkommanderende, mens de stod og så de fire første kompagnier stige ind i toget.

"De duer til, hvad det skal være," sagde den næstkommanderende begejstret. "Men det forekommer mig, at de er en ubetydelig smule for unge og sarte til det arbejde, der ligger for. Det er nederdrægtigt koldt oppe ved fronten for øjeblikket."

"De er solide nok," sagde obersten. "Tab på grund af sygdom må vi naturligvis vente os."

Altså rejste de nordpå, stadig nordpå, forbi den ene flok kameler efter den anden, forbi hærskarer af efternølere og legioner af belæssede muldyr, og trængslen blev stærkere dag for dag, indtil toget endelig standsede med et hyl ved en håbløst forstoppet station, hvor seks interimistisk anlagte banelinjer skulle skaffe plads til seks tog, hvert på fyrretyve vogne – hvor dampfløjter peb, babuer svedte og officerer ved intendanturen

bandede fra morgengry til langt ud på natten blandt foderballernes vindspredte avner og tusind tyres brølen.

"Skynd jer – der er stærk trang til jer ved fronten," var den besked, som hilste For-og- Agter-regimentet, og passagererne i det røde korses hospitalsvogne fortalte den samme historie.

"Det er ikke så meget selve det at slås," gispede en husar med forbundet hoved til en beundrende gruppe af For-og-Agter-regimentet. "Det er ikke så meget selve det at slås, skønt det er der også nok af. Det er den forbandede føde og det forbandede klima. Det fryser hele natten, undtagen når det hagler, og det er en stegende solhede hele dagen, og vandet stinker, så man kan gå bagover af det. Jeg fik mit hoved mast som en æggeskal. Jeg har også haft lungebetændelse, og mine indvolde er helt i uorden. Det er sgu ikke den bare fornøjelse deroppe, det kan jeg lade jer vide."

"Hvordan ser niggerne ud?" spurgte en menig.

"Der er nogle fanger i toget derovre. I kan gå hen og se på dem. De hører til landets adel. De tarvelige folk er betydelig grimmere. Hvis I vil have at vide, hvad de slås med, så stik hånden ind under min bænk og træk den lange kniv frem, som ligger der."

De fremdrog og så for første gang den ubehagelige, trekantede, afghanerkniv med benfæstet. Den var næsten ligeså lang som Lew.

"Det er en tingest, som kan lemlæste en," sagde husaren med mat stemme. "Den kan tage en mands arm af i skulderen ligeså let, som den kan skære i smør. Jeg kløvede hovedet på fyren, som brugte den der, men der er flere af hans kaliber deroppe.

De forstår sig ikke på at stikke, men de er nogle rene sataner til at skære."

Folkene slentrede over på den anden side af skinnerne for at se på de fangne afghanere. De så ganske anderledes ud end hvilke som helst "niggere", som For-og-Agter-regimentet nogensinde havde truffet på – disse vældige, sorthårede, skulende sønner af Beni-Israel. Mens mændene gloede, spyttede afghanerne hyppigt og mumlede til hinanden med sænkede øjne.

"Du glade verden! Sikke nogle forfærdelige bæster!" sagde Jakin, som var bagest i processionen. "Hov, gamle fyr, hvordan blev du *puckrowed*, hvad? *Kiswasti* du ikke blev hængt for dit grimme fjæs' skyld, hvad?"

Den højeste af fangerne vendte sig om, så lænkerne om hans ankler klirrede ved bevægelsen. "Se!" udbrød han på pushtu til sine kammerater. "De sender børn imod os. Hvilket folk, og hvilke tåber!"

"*Hya!*" sagde Jakin og nikkede gemytligt med hovedet. "Nu skal du sydpå. Du får *khana*, du får *penikapane* – kommer til at leve som en rajah *ke marfik*. Det er en bedre *bandobust* end at få en bajonet i maven. Farvel, gamle rad. Pas bare på din dejlige galionsfigur og forsøg at sætte et *kushy* ansigt op."

Folkene lo og trådte an til deres første march, og under denne begyndte det at gå op for dem, at en soldats liv ikke var lutter øl og kegler. De var stærkt betaget af legemsstørrelsen og den dyriske vildhed hos niggerne, som de nu havde lært at kalde "pathanere", og endnu mere af deres egne omgivelsers overordentlige ubekvemmelighed. Tyve gamle soldater kunne have lært dem at gøre sig det nogenlunde hyggeligt for natten,

men de havde ingen gamle soldater imellem sig, og, som tropperne på marchlinjen sagde, "de førte et hundeliv." De lærte, hvor nederdrægtigt forbandede feltkøkkener og kameler kan være, og hvor ondskabsfuldt telte og muldyr med sår på ryggen kan opføre sig. De studerede infusionsdyr i drikkevand, og deres studier førte til et par dysenteritilfælde.

Da deres tredje marchdag var omme, blev de ubehageligt overraskede af en smedejernskugle. Der kom flyvende ind i deres lejr; den var affyret med fast anlæg i syvhundrede meters afstand og spolerede hjernen på en menig, der sad ved lejrbålet. Dette berøvede dem en nats ro og var begyndelsen til en beskydning på lang afstand, omhyggeligt beregnet i netop denne hensigt. Om dagen var der ikke andet at se end en ubehagelig røgsky fra en klippeblok ovenover marchlinjen. Om natten var der fjerne glimt, og af og til blev en mand ramt, hvad der fik hele lejren til at knalde løs ud i mørket og en gang imellem ind i de andre troppers telte. Så bandede de på det voldsomste og svor på, at dette her var storslået, men ikke krig.

Det var det nu rigtignok heller ikke. Regimentet kunne ikke gøre holdt for at tage repressalier mod egnens skarpskytter. Dets pligt var at marchere videre og komme i forbindelse med de skotske tropper og gurkhaerne, som det var sat i brigade med. Dette vidste afghanerne, og efter deres første prøveskud vidste de også, at de havde at gøre med et uerfarent regiment. Og derefter viede de sig til det hverv at holde For-og-Agter-regimentets nerver anspændte. Ikke for alt i verden ville de have taget sig en lignende frihed med et rutineret korps – med de essige små gurkhaer, hvis fryd det var at ligge ude under åben himmel en mørk nat og jage folk, der var på jagt efter dem selv

– med de frygtelige, store mænd, der gik klædte i kvindeskørter, som man kunne høre bede til deres gud på nattevagterne, og hvis sindsro ikke rokkedes af nok så mange geværskud – eller med disse nederdrægtige sikher, der så så demonstrativt uforberedte ud, når de var på marchen, og som hævnede sig så bistert på dem, der forsøgte på at drage sig den uforberedthed til nytte. Men med dette hvide regiment var det en anden sag – en ganske anden sag. Det sov så tungt som en orne, og når det blev vækket, stormede det løs i alle retninger, ligesom en orne. Dets skildvagter gik med fodtrin, der kunne høres i en halv kilometers afstand. De skød på alt, hvad der rørte sig – selv et æsel, der blev drevet imod dem – og havde de først affyret deres gevær, kunne man styrte løs på dem efter alle kunstens regler og strække dem til jorden som en rædsel og en krænkelse mod morgensolen. Så var der efternølere, som flakkede om udenfor lejren, og som man uden frygt kunne hugge ned. Deres skrig ville genere de hvide unge mennesker, og tabet af dem ville være en alvorlig ubehagelighed for dem. Sådan blev den skjulte fjende for hver marchdag dristigere, og regimentet vred og krummede sig under angreb, som det ikke kunne tage hævn for. Den triumf, der blev kronen på det hele, var et pludseligt natligt overfald, som endte med en overskæren af en mængde teltreb, en sammensynken af det gennemblødte lærred og en pragtfuld dolken løs på mændene, der sprællede og sparkede nedenunder. Det var en stor bedrift, nydeligt udført, og den gav For-og-Agter-regimentets allerede rystede nerver en yderligere rystelse. Alt det mod, som de hidtil var blevet opfordrede til at vise, var "nattemodet", og foreløbig var det kun

lykkedes dem at skyde deres egne kammerater og gå glip af deres nattesøvn.

Gnavne, misfornøjede, forfrosne, arrige, ilde tilpas, med deres uniformer falmede og snavsede, stødte For-og-Agter-regimentet til deres brigade.

"Jeg hører, De har haft en drøj tid på vejen herop," sagde brigadegeneralen. Men da han så sygelisterne, blev han lang i ansigtet.

"Det er galt fat, dette her," sagde han til sig selv. "De er blområdne." Og han fortsatte højt til obersten: "Jeg er bange for, at vi ikke kan undvære Dem for øjeblikket. Vi trænger til alt, hvad vi har. Ellers ville jeg have givet Dem en halv snes dage til at komme til hægterne i."

Det gav et sæt i obersten.

"På ære, hr. general," svarede han, "der er ikke den mindste nødvendighed for at tænke på at skåne os. Mine folk har fået nogle høvl og er blevet fortrædigede en del, uden lejlighed til at gøre gengæld. De længes bare efter at komme i arbejde et sted, hvor de kan se, hvad de har for sig."

"Kan ikke sige, at jeg er synderlig henrykt over de Uforsagte," sagde generalen i fortrolighed til sin brigademajor. "De har mistet hele deres soldatermæssige holdning og ser ud, som om de havde marcheret tværs igennem landet fra den anden ende. En mere udaset flok mænd har jeg aldrig set for mine øjne."

"Å, de opper sig nok, efterhånden som arbejdet skrider fremad. Paradeglansen er blevet gnedet en smule af dem, men det varer ikke længe, før de får feltpolitur," svarede brigademajoren. "De har fået prygl, og de forstår det aldeles ikke."

Det gjorde de ikke. De blev pryglet uden at kunne prygle igen, og det var grueligt drøje prygl med biomstændigheder, der gjorde dem ilde tilpas. Så var der også den virkelige sygdom, som overfaldt en kraftig mand og slæbte ham hylende i graven. Og hvad der var det værste ved det hele, deres officerer kendte akkurat ligeså lidt til landet som folkene selv, og man kunne se det på dem. For-og-Agter-regimentet var i en yderst utilfredsstillende tilstand, men de troede, at alt ville blive godt, hvis de blot en gang kunne få lejlighed til rigtigt at tage det op med fjenden. Skud på lykke og fromme op og ned gennem dalene var der ingen fornøjelse ved, og der lod aldrig til at blive lejlighed til at bruge bajonetten. Det var måske nu også det heldigste, for en langarmet afghaner med en kniv havde en rækkevidde på to og en halv meter og kunne trække sig tilbage med så meget bly i kroppen, som ville have gjort tre englændere ukampdygtige.

De Uforsagte længtes efter at bruge deres bøsser mod fjenden – knalde løs med alle syv hundrede bøsser på en gang. Dette ønske viste, hvilket humør mændene var i.

Gurkhaerne besøgte dem i deres lejr og søgte på dårligt kaserne-engelsk at fraternisere med dem – bød dem tobak og trakterede ved marketendervognen. Men For-og-Agter-regimentet, der ikke kendte synderligt til gurkhaernes natur, behandlede dem, som de ville behandle hvilke som helst andre "niggere", og de små mænd i de grønne uniformer traskede tilbage til deres trofaste venner højlænderne og betroede dem under mange grin:

"Det satans hvide regiment ingen nytte til. Gnavne – uh! Beskidte – uh! Hæ, gi'r du Johnny en snaps?"

Hvorpå højlænderne dunkede gurkhaerne i hovedet og sagde, at de ikke måtte bagvaske et engelsk regiment, og gurkhaerne grinede, så munden gik dem op til ørene, for højlænderne var deres ældre brødre og berettigede til slægtskabets forrettigheder. En almindelig soldat, som rører ved en gurkha, har mere end rimelig udsigt til at få sit hoved kløvet.

Tre dage efter arrangerede brigadegeneralen et slag alt efter krigskunstens regler og det afghanske temperaments ejendommeligheder. Fjenden samlede sig i ubelejligt store masser blandt bjergene, og tilsynekomsten af mange grønne faner underrettede ham om, at stammerne havde "rejst sig" for at hjælpe de regulære afghanske tropper. Halvanden eskadron bengalske lansenerer udgjorde det disponible rytteri, og to bjergkanoner, lånt fra en kolonne en halv snes mil borte, var det artilleri, der stod til generalens rådighed.

"Hvis de optager kampen – som jeg har en meget stærk anelse om, at de vil – tænker jeg, at vi får en fodfolksfægtning at se, som bliver værd at se på," sagde generalen. "Vi vil gøre det stilfuldt. Hvert enkelt regiment skal rykke i ilden med klingende spil, og vi vil holde rytteriet i reserve."

"Skal det danne *hele* reserven?" spurgte en eller anden.

"Det skal danne hele reserven. For vi agter at mase dem," svarede generalen, som var en general af en ualmindelig slags og ikke troede på nytten af en reserve, når man havde med asiatere at gøre. Når man tænker nærmere over det, er det jo for resten sandt, at hvis den engelske hær konsekvent havde ventet på reserver i alle sine små affærer, ville vort riges grænser ikke have strakt sig længere end til Brighton Strand.

Det slag skulle blive et pragtfuldt slag.

De tre regimenter skulle debouchere fra tre forskellige kløfter efter først at have besteget højderne ovenfor, og skulle konvergere midtfra, fra højre og venstre imod hvad vi vil kalde den afghanske hær, som havde taget opstilling ved den nederste ende af en dal med flad bund. Man ser altså, at dalens tre sider faktisk tilhørte englænderne, mens den fjerde helt og holdent var i afghansk besiddelse. Hvis afghanerne blev slået, havde de de klippefulde bjerge at flygte til, hvor ilden fra de hjælpende guerillastammer ville dække deres tilbagetog. Hvis de sejrede, ville disse samme stammer styrte ned og lægge deres lod i vægtskålen til at oprive englænderne.

Bjergkanonerne skulle beskyde spidsen af ethvert afghansk stormangreb, der blev foretaget i tætsluttet kolonne, og rytteriet, der holdtes i reserve i dalen til højre skulle virke som et mildt pirringsmiddel i den almindelige opløsning, der ville følge på det kombinerede angreb. Brigadegeneralen sad på en klippeblok, hvorfra han havde udsigt over dalen og kunne betragte slaget, der oprullede sig for hans fødder. For-og-Agter-regimentet skulle debouchere fra den midterste kløft, gurkhaerne fra venstre og højlænderne fra højre, af den grund, at fjendens venstre flanke så ud til at trænge til den kraftigste behandling. Det var ikke hver dag, at en afghansk styrke ville optage en kamp i åben mark, og generalen var besluttet på at gøre det mest mulige ud af lejligheden.

"Havde vi bare en smule flere folk," sagde han beklagende, "så kunne vi omringe fyrene og mase dem fuldstændigt. Nu er jeg bange for, at vi kun kan splitte dem ad, mens de løber. Det er stor skade."

For-og-Agter-regimentet havde kunnet glæde sig ved uafbrudt fred i fem døgn og begyndte til trods for dysenterien at komme sig af deres nervøsitet. Men de var ikke glade, for de kendte ikke det foreliggende arbejde, og selv om de havde kendt det, ville de ikke have vidst, hvordan de skulle gøre det. I alle disse fem døgn, i hvilke gamle soldater kunne have lært dem, hvordan legen skulle leges, drøftede de indbyrdes de mindre behagelige hændelser, de havde oplevet – hvordan den og den var i live ved morgengry og død inden tusmørket, og under hvilke hyl og sprællen den og den havde opgivet ånden under den afghanske kniv. Døden var noget nyt og rædselsfuldt for sønner af håndværkere, der var vante til at dø anstændigt af infektionssygdomme, og at de så omhyggeligt var blevet skånet i kasernen gjorde ikke, at de så på den med mindre gru.

Ganske tidligt om morgenen begyndte hornene at lyde, og For-og-Agter-regimentet, opfyldt af vildledt begejstring, stillede uden at vente på en kop kaffe og en kiks, og til løn for det måtte de stå under våben i kulden, mens de andre regimenter i ro og mag forberedte sig til kampen. Alverden ved, at man har ondt ved at trække bukserne af en højlænder. Men det er langt vanskelige at prøve på at sætte fart i ham, med mindre han er overbevist om nødvendigheden af at skynde sig.

For-og-Agter-regimentet ventede, støttende sig til deres geværer og lyttende til deres tomme mavers knurren. Obersten gjorde sit bedste for at afhjælpe manglen af en affodring, så snart det gik op for ham, at kampen ikke ville begynde straks, og så godt lykkedes det ham, at kaffen netop var færdig, da – folkene afmarcherede med musikken i spidsen. Men selv da havde tiden været galt beregnet, og For-og-Agter-regimentet

kom ud i dalen ti minutter, før de skulle. Deres musikkorps drejede til højre efter at være nået ud i det fri og trak sig stadig spillende tilbage bag en lille stenet høj, mens regimentet marcherede forbi.

Det var ikke noget behageligt skue, der viste sig for øjne, som ikke var kendt med det, for den nedre ende af dalen syntes at være optaget af en hær i slagorden – virkelige, ægte regimenter klædte i røde uniformer, og – dette var der ingen tvivl om – skydende med Martini-Henry-geværer, hvis kugler pløjede jorden en hundrede meter foran det kompagni, der dannede fortroppen. Over denne koparrede jordbund måtte regimentet passere, og det åbnede ballet med, at alle mand gjorde et dybt buk for de fløjtende kugler – dukkede sig i takt så nøjagtigt, som om de alle havde været fastloddede på samme stang. Halvvejs i stand til at tænke selv som de var, affyrede de en salve ved det simple middel at smide bøssen til skulderen og trykke på aftrækkeren. Kuglerne ramte muligvis nogle af tilskuerne på bjergskrænten, men de gjorde sandelig ingen virkning på massen af fjenden foran, hvorimod støjen af geværskuddene druknede de ordrer, der muligvis blev givet.

"Vorherre bevares!" sagde generalen, der sad på sin klippeblok højt oppe over dem alle. "Det regiment har spoleret hele forestillingen. Bed de andre om at rappe sig, og lad kanonerne tage fat."

Men kanonerne var på deres vej rundt om højderne snublet over en gedehamserede af et lille fort med lermure, og det havde de øjeblikkeligt givet sig til at bombardere i otte hundrede meters afstand, til største ubehagelighed for

besætningen, der ikke var vant til våben af en så satanisk nøjagtighed.

For-og-Agter-regimentet vedblev at rykke frem, men med kortere skridt. Hvor blev de andre regimenter af, og hvor havde disse niggere fået Martini-geværer fra? Uvilkårligt dannede de kæde, faldt ned og fyrede på lykke og fromme, styrtede et par skridt fremad og faldt ned igen, ganske efter reglementet. Men så snart de havde indtaget denne formation, følte hver enkelt mand sig fortvivlet alene og rykkede nærmere til sin sidemand for hyggeligheds skyld.

Så fik knaldet af hans sidekammerats bøsse tæt ved hans øre ham til at fyre så hurtigt, han kunne – igen for den hyggeligheds skyld, som støjen frembragte. Resultatet viste sig snart. Fem salver indhyllede geledderne i tætte røgskyer uigennemtrængelige for øjet, og kuglerne begyndte at ramme jorden tyve-femogtyve meter foran de skydende, efterhånden som bajonettens vægt tyngede armene ned og til højre – armene, der allerede var trætte af rekylen fra Martini-geværerne, der slår stærkt. Kompagnicheferne stirrede hjælpeløst gennem røgen, og de mest nervøse af dem prøvede uvilkårligt på at vifte den bort med deres hjelme.

"Højt og til venstre!" brølede en kaptajn, indtil han blev hæs. "Nytter ikke! Hold op med skydningen og lad det trække væk."

Tre og fire gange udhylede hornene ordren, og da den endelig blev adlydt, ventede For-og-Agter-regimentet, at deres fjender skulle ligge foran dem som mejede skår. En let brise drev røgen ned i læ og viste fjenden stadig i stillingen og tilsyneladende upåvirket. Et kvart ton bly var blevet begravet en kilometer foran dem, som den oppløjede jord bar vidne om.

Det virkede nu ikke demoraliserende på afghanerne, som ikke har europæiske nerver. De ventede på, at den sindssvage tumult skulle lægge sig, og fyrede roligt ind i den tætteste røg. En menig af For-og-Agter-regimentet snurrede rundt forbi sit regiments front og hvinede af smerte, en anden lå sparkende og gispende på jorden, og en tredje, hvis underliv var flået af en eksploderende kugle, råbte højt på sine kammerater, at de skulle gøre en ende på hans lidelser. Dette var tabene, og de var ikke nerveberoligende at høre og se på. Røgen trak bort og blev til en uklar dis.

Så begyndte fjenden at råbe et mægtigt råb, og en masse – en sort masse – løsnede sig fra hovedmængden og kom rullende frem over jorden i en forfærdelig fart. Den bestod af vel en tre hundrede mand, der ville brøle og skyde og hugge, hvis det angreb lykkedes, som blev foretaget af deres halvhundrede kammerater, der havde besluttet at falde. Disse halvhundrede var troshelte, halvgale af ophidsende midler og helt vanvittige af religiøs fanatisme. Da de stormede løs, holdt den engelske ild inde, og i stilheden blev der givet ordre til at slutte op og tage imod dem med bajonetten.

Enhver, der forstod sig på tingen, kunne have sagt For-og-Agter-regimentet, at den eneste måde at modtage et stormangreb af fanatikere på er ved salver på langt hold; fordi en mand, som har i sinde at falde, som ønsker at falde, som vil vinde Paradiset ved at falde, må i ni af ti tilfælde dræbe den, der har en dvælende fordom til gunst for livet. Hvor de burde have sluttet op og gået fremad, der spredtes For-og-Agter-regimentet og tiraillerede, og hvor de burde have dannet kæde og fyret, der sluttede de op og ventede.

En mand, der er blevet slæbt halvvågen ud af sine tæpper og ikke har fået noget at spise, er aldrig i en behagelig sindstilstand. Heller ikke stiger hans tilfredshed, når han ser det hvide i øjnene på tre hundrede, en meter og firs høje djævle, i hvis skæg fråden sidder, fra hvis tunger der udgår et harmbrøl, og som i hænderne bærer meterlange knive.

For-og-Agter-regimentet hørte gurkhaernes horn kommandere dette regiment fremad i hurtigmarch, mens de højlandske sækkepibers vrinsken klang fra venstre side. De bestræbte sig for at stå fast, hvor de stod, skønt bajonetterne svajede langs geleddet ligesom årerne på en dårlig roet båd. Så fik de krop imod krop deres fjenders forbavsende legemsstyrke at føle. Et hvin af smerte endte stormangrebet, og knivene faldt under scener, som ikke lader sig beskrive. Mændene klumpede sig sammen og stødte løs i blinde – på deres egne kammerater ligeså tit som på fjenden. Deres front krølledes sammen som papir og de halvtredsindstyve fanatikere styrtede videre. Deres bagmænd var nu beruset af heldet og sloges ligeså rasende som de.

Så fik andet geled ordre til at slutte op, og løjtnanterne kastede sig ind i virvaret – alene. For andet geled havde hørt skrigene foran, smertenshylene og skrålene og havde set det mørke, levrede blod, som gør en bange. De havde ikke lyst til at blive, hvor de var. Det var anfaldene på lejren om igen. Deres officerer kunne gå ad Helvede til, om de lystede. Selv ville de redde sig væk fra knivene.

"Fremad!" skreg løjtnanterne, og deres folk trak sig tilbage, bandede dem, rendte på hinanden og gjorde omkring.

Charteris og Devlin, løjtnanter i det bageste kompagni, mødte deres død alene, i den tro, at deres folk ville følge dem.

"I har dræbt mig, I kujoner," hulkede Devlin og faldt, kløvet fra skulderstroppen til midt i brystkassen, og en ny flok af hans folk, der trak sig tilbage, hele tiden tilbage, trampede ham under fode på deres vej til passet, hvorfra de var rykket frem.

"I køkkenet jeg kyssed og i borgestuen med.
Kom, børn, kom, børn, følg I kun mig!
'Gud fri os,' sagde kokkepigen, 'gør mig ej fortræd!'
Halle – halle – halle – halleluja!"

Gurkhaerne vældede i en fart gennem kløften til venstre og over højderne til klangen af deres regiments hurtigmarch. De sorte klipper så ud, som om de var oversået med mørkegrønne edderkopper, mens hornene jublende skingrede:

"Om morgenen, om morgenen, i solens klare glans,
når Gabriel støder i trompeten!"

Gurkhaernes bageste kompagnier snublede og traskede over løse sten. De forreste geledder gjorde et øjeblik holdt for at mønstre dalen og binde skobånd, der var gået op. Så lød et fornøjet lille suk af tilfredshed ned gennem rækkerne, og det var, som om hele egnen smilede, for se, dernede var fjenden, og det var for at møde ham, at gurkhaerne havde skyndt sig så meget. De små mænd rettede på livremmen, så *kukri*'en hang bekvemt for hånden, og gabede forventningsfuldt på deres officerer, ligesom en rottehund griner, før stenen bliver kastet, som den skal apportere. Terrænet, hvor gurkhaerne stod, skrånede ned imod dalen, og de nød en prægtig udsigt over, hvad der foregik. De satte sig på klippeblokkene for at se til, for

deres officerer ville ikke give dem lov til at tabe vejret ved at hjælpe med til at afvise et angreb af fanatikere en kilometer borte. De hvide mænd kunne passe deres egen front.

"Hæ!" sagde subadar-majoren, som svedte voldsomt. "Forbandede idioter dernede, at de står i sluttet kolonne! Det er ikke det rette øjeblik til sluttet orden, det er et øjeblik til salver. Øh!"

Forfærdede, hånlige og harmfulde så gurkhaerne For-og-Agter-regimentets tilbagetog og ledsagede det med et uafbrudt kor af eder og bemærkninger.

"De løber! De hvide mænd løber! Oberst sahib, må vi ikke også få lov til at løbe lidt?" brummede Runbir Thappa, den ældste jemadar.

Men det ville obersten ikke høre noget om.

"Lad de slyngler bare blive hugget en smule sønder og sammen," sagde han vredt. "Det har de rigtig godt af. Om et øjeblik bliver de nok prikket til at gøre omkring."

Han stirrede gennem sin kikkert og så en officerssabel blinke.

"De tærsker dem med den flade klinge – de forbandede rekrutter! Hvor afghanerne dog maser løs på dem!" sagde han.

For-og-Agter-regimentet rev på flugten deres officerer med sig. Passets snæverhed tvang flokken til at slutte op og det bageste geled afgav en slags usikker salve. Fanatikerne trak sig tilbage, for de vidste ikke, hvilke reserver kløften muligvis kunne skjule. Desuden var det aldrig klogt at forfølge hvide mænd alt for langt. De gjorde omkring, ligesom ulve gør omkring for at søge dækning, tilfredse med det blodbad de havde anrettet, og standsede kun for at jage kniven i de sårede

på jorden. En kilometer var For-og-Agter-regimentet flygtet og sad nu fastklemt i passet, dirrende af smerte, rystet og demoraliseret af frygt, mens officererne, der var så rasende, at de ikke kunne styre sig, pryglede folkene med sabelfæsterne og de flade klinger.

"Tilbage! Tilbage, I kujoner – I fruentimmer! Omkring – formér kompagnikolonne – I køtere!" brølede obersten, og løjtnanterne bandede lydeligt. Men regimentet ville væk – lige meget hvorhen, bare udenfor disse ubarmhjertige knives rækkevidde. Ubeslutsomt svajede det hid og did under råb og skrig, mens gurkhaerne til højre sendte salve på salve af dødbringende sniderkugler på langt hold ind i flokken af fanatikere, der vendte tilbage til deres egne tropper.

For-og-Agter-regimentets musikkorps flygtede ved det første angreb, skønt de var dækket imod direkte ild af den stenede høj, bag hvilken de havde slået sig ned. Jakin og Lew ville også være flygtet, men deres korte ben lod dem snart blive femogtyve-tredive meter bagved de andre, og da musikken havde nået regimentet, stod det dem sørgeligt klart, at de måtte løbe det sidste stykke alene og uden hjælp.

"Tilbage til klippen," gispede Jakin. "Der kan de ikke se os."

Og de skyndte sig tilbage til musikkorpsets adspredte instrumenter, med hjerter, der bankede, så de var nær ved at sprænge ribbenene.

"Det er en nydelig forestilling af os," sagde Jakin og smed sig på jorden, så lang han var. "En fandens fin forestilling af engelsk infanteri! Å de sataner! De er stukket af og har ladt os alene her! Hvad skal vi gøre?"

Lew slog klo i en bortkastet vandflaske, som naturligvis var fuld af makketut-rom, og drak, til han hostede.

"Drik," sagde han kort. "De kommer tilbage om et minut eller to – skal du se."

Jakin drak, men der var intet tegn til, at regimentet ville komme tilbage. De kunne høre en forvirret råben fra den øverste ende af dalen, hvor flugten var gået for sig, og så fanatikerne luske tilbage og skynde sig, da gurkhaerne begyndte at skyde på dem.

"Vi er alt, hvad der er til overs af musikken, og vi bliver hugget ned, det kan vi være visse på," sagde Jakin.

"Så vil jeg dø som en mand," svarede Lew med tykt mæle og famlede ved sin lille sabel. Drikken gjorde sin virkning på hans hjerne ligeså vel som på Jakins.

"Bi lidt! Jeg ved noget, der er bedre end at slås," sagde Jakin, ansporet af en pludselig, glimrende idé, der væsentligt skyldtes rommen. "Lad os give vore forbandede kujoner derovre ordre til at komme tilbage. De asener til pathanere er langt borte. Kom, Lew! Vi kommer ikke til fortræd. Tag du piben og giv mig trommen. Og kil så løs på den gamle melodunte med alt det vejr, du har i kroppen. Der er et par af vore folk, der kommer tilbage nu. Op med dig, din fulde lille desertør. Højre om – march!"

Han hængte trommens rem over skulderen, stak piben i hånden på Lew, og de to drenge marcherede fra klippeblokkens dækning ud på åben mark, mens de lavede et frygteligt miskmask ud af de første takter af "De engelske Grenaderer".

Som Lew havde sagt, kom nogle stykker af For-og-Agter-regimentet tvære og skamfulde tilbage, ansporede af slag og

skældsord. Deres røde uniformer skinnede i dalens øverste ende, og bagved dem sås vajende bajonetter. Men mellem denne adsplittede linje og fjenden, som med afghansk mistænksomhed frygtede for, at det hastige tilbagetog betød et baghold, og derfor ikke havde rørt sig, strakte sig en kilometer flad mark, hvor kun de sårede lå hist og her.

Melodien kom i god gang, og drengene holdt sig skulder ved skulder, mens Jakin dundrede på trommen som besat. Den enlige pibe kvækkede tyndt og ynkeligt, men melodien hørtes langt borte, helt over til gurkhaerne.

"Kom så, I køtere!" mumlede Jakin ved sig selv. "Skal vi spille til evige tider?" Lew stirrede lige ud og marcherede strammere, end han nogensinde havde gjort til parade.

Og som en bitter spot over hoben derhenne skingrede og buldrede den gamle melodi:

"Man roser Alexander,
og Herkules får pris,
og Hektor og Lysander
lovsynges ligervis."

Langt borte fra lød håndklap fra gurkhaerne og et brøl fra højlænderne i det fjerne, men ikke et skud blev affyret, hverken fra engelsk eller afghansk side. De to små, røde prikker rykkede fremad på åben mark parallelt med fjendens front.

"Men iblandt alle helte,
selv om jeg nævner fler,
kan ingen sammenlignes
med Englands grenader!"

Folkene af For-og-Agter-regimentet samledes i tætte skarer ved indgangen til sletten. Generalen højt oppe på bjerget var målløs af raseri. Stadig ingen bevægelse på fjendens side. Det var, som om alle var standset for at se på drengene.

Jakin gjorde holdt og slog samlingssignalets lange hvirvel, mens piben hvinede fortvivlet.

"Højre – sving! Op med hovedet, Lew, du er fuld," sagde Jakin. De gjorde omkring og marcherede tilbage:

"Se disse oldtidshelte,
de kendte ikke krudt,
og vidste derfor ej hvordan –"

"Nu kommer de!" sagde Jakin. "Kil på, Lew!"

"– det er at blive skudt!"

For-og-Agter-regimentet strømmede ud af dalen. Hvad officererne havde sagt til folkene i den skammens og ydmygelsens stund, vil man aldrig få at vide, for hverken officererne eller folkene taler om det nu.

"De kommer igen!" råbte en præst blandt afghanerne. "Skyd ikke drengene! Fang dem levende, så skal de antage vor tro."

Men den første salve var blevet affyret og Lew faldt på ansigtet. Jakin blev stående et minut, snurrede rundt og sank sammen, mens For-og-Agter-regimentet kom stormende, med deres officerers forbandelser rungende i deres øren og den dybeste skamfuldhed i deres hjerter.

Halvparten af folkene havde set trommeslagerne falde, og de gav intet tegn fra sig. De råbte ikke en gang. De løb lige fremad tværs over sletten i blænkerkæde, og de skød ikke.

"Dette her," sagde gurkhaernes oberst blidt, "er det rigtige angreb, sådan som det straks skulle være foretaget. Kom så, børn."

"Ululululu!" hylede gurkhaerne og stormede nedad under en lystig raslen af *kukri*'er – de hvasse gurkhaknive.

På højre fløj var der intet stormangreb. Højlænderne befalede fromt deres sjæle Gud i vold (for når en mand først er faldet, er det ham lige meget, om han blev skudt i en grænseskærmydsel eller ved Waterloo), formerede kæde og åbnede ilden, som de plejer, det vil sige uden hidsighed men uden ophør, mens bjergkanonerne, som nu havde gjort kål på det før omtalte uforskammede fort, sendte den ene granat efter den anden ind i klyngerne omkring de vajende grønne faner på bjergene.

"Stormløb er en ulyksalig nødvendighed," brummede fanesergenten i højlændernes højre kompagni. "Det får folkene til at bande så slemt, men jeg er bange for, at vi kommer til at foretage en storm, hvis de sorte sataner holder stand meget længere. Stewart, menneske, du skyder jo efter solen, og den bider krigsministerens patroner ikke på. En halv meter lavere og en hel del langsommere! Hvad tager englænderne sig for? De er så umådeligt tavse dernede i midten. Løber de igen?"

Englænderne løb ikke. De huggede og hakkede og stak, for skønt en hvid mand, hvad legemskraft angår, sjældent kan hamle op med en afghaner i en fåreskinds- eller udstoppet pels, så bliver han alligevel, på grund af trykket af mange hvide mænd bagved og en vis hævntørst i sit hjerte, i stand til at udrette en hel del med begge ender af sin bøsse. For-og-Agter-regimentet reserverede deres ild, indtil en kugle kunne gå igennem fem eller seks mænd, og den afghanske styrkes front

blev brudt af den salve. Så udvalgte de sig deres folk og huggede dem ned under dyb gispen og kort, skurrende hoste og lædertøjs knagen under anspændte muskler, og de lærte for første gang at forstå, at en angrebet afghaner er langt mindre frygtelig end en angribende afghaner – hvilken kendsgerning gamle soldater kunne have fortalt dem.

Men de havde ingen gamle soldater i deres rækker.

Gurkhaernes butik på basaren var den mest støjende, for mændene havde travlt – under en væmmelig lyd som af kød, der bliver hugget itu på slagterblokken – med *kukri*'en, som de foretrak for bajonetten. De vidste godt, i hvor høj grad afghaneren hader den halvmåneformede klinge.

Da afghanerne vaklede, rykkede de grønne faner på bjerget ned for at hjælpe dem ved et sidste forsøg på at samle sig. Dette var uklogt. Lansenererne, som længtes efter at komme i arbejde i kløften til højre, havde tre gange afsendt deres eneste løjtnant i galop for at gøre melding om sagernes gang. Den tredje gang kom han tilbage med et strejfsår på knæet, bandende sælsomme eder på hindustansk, og sagde, at alt var klart. Altså svingede eskadronen omkring højlændernes højre flanke med en arrig piben af blæsten i lansernes faner og kastede sig over levningerne netop på et tidspunkt, da den efter alle krigskunstens regler burde have ventet, indtil fjenden viste flere tegn på vaklen.

Men det var en flot *attaque*, flinkt udført, og den endte med, at rytteriet befandt sig ved den øverste ende af det pas, hvorigennem afghanerne havde i sinde at trække sig tilbage; og ned ad det spor, som lanserne havde brudt, strømmede to kompagnier af højlænderne, hvad der aldrig havde været

generalens mening. Den nye udvikling af tingene havde held med sig. Den løsrev fjenden fra hans basis, ligesom en svamp rives fra klippen, og efterlod ham omringet og beskudt fra alle kanter på den ubarmhjertige slette. Ligesom en svamp jages rundt i badekarret af den badendes hånd, således blev afghanerne jagede, indtil de opløste sig i smågrupper, der var langt vanskeligere at gøre ende på end store masser.

"Se!" sagde generalen. "Alting er gået, som jeg havde arrangeret det. Vi har afskåret deres basis, og nu slår vi dem i smadder."

En alvorlig dragt prygl var alt, hvad generalen havde turdet håbe at give dem, i betragtning af den ringe styrke, han havde til sin rådighed, men man kan undskylde det, når mænd, der står eller falder ved deres modstanderes fejl, gør et tilfælde til resultatet af en overlagt plan. Prygleriet fortsattes lystigt. De afghanske tropper flygtede – flygtede som udmattede ulve, der snerrer og snapper over skulderen. De blodige lanser sank ned, to-tre ad gangen, så lød der et skrig, og lanseskaftet hævede sig som en mast på et stormpisket hav, mens rytteren galopperede videre og gjorde sin lansespids fri. Lansenererne holdt sig mellem deres bytte og de stejle bjerge, for alle, der kunne, søgte at slippe væk fra denne dødens dal. Højlænderne gav flygtningene to hundrede meters forspring og pillede dem så ned, gispende og stønnende, inden de kunne nå dækning blandt klippeblokkene højere oppe. Gurkhaerne gjorde det samme; men For-og-Agter-regimentet dræbte for egen regning, for de havde klemt en masse mennesker sammen mellem deres bajonetter og en klippemur, og ilden fra bøsserne sved de udstoppede pelse.

"Vi kan ikke holde dem, kaptajn sahib!" stønnede en lansener-ressaldar. "Lad os prøve karabinen. Lansen er god, men den spilder tid."

De prøvede karabinen, og stadig svandt fjenden mere og mere – flygtede op ad bjergene i hundredvis for hver tyve kugler, der forsøgte på at stoppe dem. Oppe på højderne holdt bjergkanonerne op med at skyde – deres ammunition var sluppet op – og generalen jamrede, for geværilden kunne ikke tilstrækkeligt knuse tilbagetoget. Længe inden de sidste salver afskødes, var bærebørene rykket ud for at tage sig af de sårede. Slaget var endt, og havde der bare været nogle friske tropper, ville afghanerne være blevet fuldstændigt oprevet. Selv under de foreliggende omstændigheder talte de deres faldne i hundreder, og intetsteds lå de faldne tættere end i For-og-Agter-regimentets spor.

Men regimentet råbte ikke hurra som højlænderne, ej heller dansede de sælsomme danse blandt de faldne som gurkhaerne. De skottede under deres øjenbryn op på obersten, mens de lænede sig på deres bøsser og pustede.

"Tilbage til lejren med jer. Har I ikke gjort jer selv skam nok for en dag? Gå, og sørg for de sårede. Det er det hele, I duer til," sagde obersten. Alligevel havde For-og-Agter-regimentet i den sidste time gjort alt, hvad nogen dødelig chef kunne vente sig. De havde haft svære tab, fordi de ikke forstod al gøre deres sager med den rette duelighed, men de havde opført sig kækt, og så var dette deres belønning.

En ung og kvik fanesergent, som var begyndt at anse sig selv for en helt, rakte sin feltflaske til en højlænder, hvis tunge var sort af tørst.

"Jeg drikker ikke med kujoner," svarede den unge mand hæst, vendte sig så til en gurkha og sagde: "Hov, Johnny! Har du en slurk vand?" Gurkhaen grinede og bød ham sin flaske. For-og-Agter-regimentet sagde ikke et muk.

De rykkede tilbage til lejren, da slagmarken var blevet gjort en smule pæn og præsentabel, og brigadegeneralen, der så sig selv slået til ridder om tre måneder, var den eneste sjæl, der sagde dem komplimenter. Obersten var dybt nedbøjet, og officererne var arrige og gnavne.

"Nå," sagde generalen, "naturligvis er de unge tropper, og det var ikke så unaturligt, at de for en kort tid gik tilbage i uorden."

"Å du store kinesiske kejser med tre hår på din skaldede isse!" brummede en yngre stabsofficer. "Gik tilbage i uorden! De kilede af som bare satan!"

"Men de kom igen, som vi alle ved," kurrede generalen med oberstens askegrå ansigt foran sig, "og de opførte sig så godt, som man på nogen mulig måde kunne vente. Opførte sig fortræffeligt, rent ud sagt. Jeg holdt øje med dem. Det er ikke noget at tage sig nær, oberst. Som en eller anden tysk general sagde om sine folk, de trængte til at høre kuglerne pibe en smule, det var det hele." Til sig selv sagde han: "Nu de har fået ilddåben, kan jeg give dem arbejde, som der er ansvar ved. Det er såmænd ligeså godt, at de fik, hvad de fik. Det vil lære dem mere end en halv snes små skyttefægtninger – nu vil de senere forstå at bide fra sig. Men det gør mig ondt for obersten."

Hele den eftermiddag blinkede og flimrede heliografen på bjergene og arbejdede på at fortælle et bjerg ti mil derfra den gode nyhed. Og om aftenen ankom, støvet, svedende og øm i kroppen, en usalig bladkorrespondent, der var taget ud for at se

en elendig landsby blive svedet af, og som havde aflæst budskabet på lang afstand, mens han bandede sit uheld.

"Lad mig alligevel få detaljerne – så fyldige, som de på nogen måde kan. Det er første gang, jeg er kommet bagefter i dette felttog," sagde korrespondenten til generalen, og generalen fortalte ham villigt nok, hvordan en hel hær af kommunikationstropper var blevet knust, oprevet og så godt som tilintetgjort ved generalens dygtighed, feltherrekunst, klogskab og omtanke.

Men der er folk, som siger – og iblandt dem er gurkhaerne, der så til fra bjergskrænten – at det slag blev vundet af Jakin og Lew, hvis små lig blev båret frem i rette tid til at udfylde to tomme pladser ved den øverste ende af den store fællesgrav for de faldne ved foden af Jagais højder.

Om "Lille Willie Winkie og andre fortællinger"

Forfatter: Rudyard Kipling (1865-1936).
Org.udgaver:

Wee Willie Winkie: i *The Week's News*, Allahabad 28. januar 1888.

Bah, Bah, Black Sheep: i *The Week's News*, Allahabad 21. december 1888 (i avisens juletillæg; bladugaven kom efter bogudgaven).

His Majesty the King: i *The Week's News*, Allahabad 5. maj 1888.

The Drums of the Fore and Aft: Ingen føljetonudgave før bogudgaven.

Samlet bogudgave som *Wee Willie Winkie and Other Child Stories*, Messrs. A. H. Wheeler & Co, Allahabad 1888.
Denne udgave baseret på: Rudyard Kipling: *Lille Willie Winkie.* V. Pios Boghandel (Povl Branner), København 1912.
Oversætter: Axel Halling (1869-1917).
Redigeret af: Vivi N. Jensen.
Forside: Efter illustration af Bernard Jacob Rosenmeyer (1870-1943): "*I am the Colonel Sahib's son and my order is that you go at once. You black men are frightening the Miss Sahib*" fra *Selected Works of Rudyard Kipling* vol. 1, Peter Fenelon Collier, New York u.å. (ca. 1900).

ISBN 978-87-7979-946-2

2. ebogsudgave, tidligere udgave ISBN 978-87-7979-185-5 (Ølstykke 2009).

© 2023 eBibliotek 1800

www.ebib1800.dk